

KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO

Komentarz

redakcja naukowa Jarosław Zagrodnik

Marcin Burdzik, Sonia Głogowska, Justyna Karaźniewicz
Monika Klejnowska, Nadia Majda, Iwona Palka
Katarzyna Sychta, Jarosław Zagrodnik, Karol Żyła

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO

Komentarz

redakcja naukowa Jarosław Zagrodnik

Marcin Burdzik, Sonia Głogowska, Justyna Karaźniewicz
Monika Klejnowska, Nadia Majda, Iwona Palka
Katarzyna Sychta, Jarosław Zagrodnik, Karol Żyła

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 czerwca 2024 r.

Uwzględniono zmiany wynikające z ustawy z 18.11.2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 285 ze zm.), wchodzące w życie 1.10.2028 r. i 1.10.2029 r.

Recenzent

Dr hab. Krzysztof Woźnicki, profesor Uniwersytetu Gdańskiego

Wydawczyni

Monika Pawłowska

Redaktorka prowadząca

Katarzyna Gierłowska

Opracowanie redakcyjne

JustLuk

Projekt okładek serii

Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Poszczególne komentarze do artykułów opracowali:

Marcin Burdzik – art. 348–364

Marcin Burdzik, Jarosław Zagrodnik – art. 24–91b

Sonia Głogowska – art. 578–615a

Justyna Karaźniewicz – art. 18–21, 23, 243–295

Monika Klejnowska – art. 365–424, 485–517j

Nadia Majda, Jarosław Zagrodnik – art. 440–443a

Nadia Majda, Jarosław Zagrodnik, Karol Żyła – art. 616–622

Iwona Palka – art. 297–336

Katarzyna Sychta – art. 92–242, 337–347, 549–577, 623–673

Jarosław Zagrodnik – art. 1–17, 22, 23a, 425–439a, 444–467, 518–548

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2024

ISBN 978-83-8328-363-0

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. +48 728 313 462

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	33
Przedmowa	41
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 37)	43
Dział I. Przepisy wstępne	45
Art. 1. [Podsądność]	45
Art. 2. [Cele kodeksu]	49
Art. 3. [Czynnik społeczny w postępowaniu karnym]	60
Art. 4. [Zasada obiektywizmu]	63
Art. 5. [Zasada domniemania niewinności, <i>in dubio pro reo</i>]	67
Art. 6. [Zasada prawa do obrony]	75
Art. 7. [Zasada swobodnej oceny dowodów]	88
Art. 8. [Zasada samodzielności jurysdykcyjnej sądów]	93
Art. 9. [Zasada działania z urzędu]	97
Art. 10. [Zasada legalizmu]	100
Art. 11. [Umorzenie absorpcyjne, przesłanki, tryb, wznowienie]	103
Art. 12. [Ściganie na wniosek pokrzywdzonego]	108
Art. 13. [Ściganie za zezwoleniem]	117
Art. 14. [Zasada skargowości]	119
Art. 15. [Podległość procesowa Policji i innych organów sądowi i prokuratorowi]	126
Art. 16. [Obowiązek pouczenia i informowania uczestników postępowania]	128
Art. 17. [Negatywne przesłanki procesowe]	135
Art. 18. [Czyn jako wykroczenie lub przewinienie dyscyplinarne]	156
Art. 19. [Sygnalizacja uchybień, kara pieniężna, zażalenie]	156
Art. 20. [Reagowanie na naruszenie obowiązków procesowych]	158
Art. 21. [Zawiadomienie o postępowaniu karnym]	160
Art. 22. [Zawieszenie postępowania]	161
Art. 23. [Zawiadomienie sądu rodzinnego]	167
Art. 23a. [Mediacja: cel, termin, mediator, sprawozdanie]	168
Art. 23b. (uchylony)	172
Dział II. Sąd	173
Rozdział 1. Właściwość i skład sądu	173
Art. 24. [Sąd rejonowy – właściwość rzeczowa]	173

Art. 25.	[Sąd okręgowy – właściwość rzeczowa]	176
Art. 26.	[Sąd apelacyjny – właściwość funkcjonalna]	179
Art. 27.	[Sąd Najwyższy – właściwość funkcjonalna]	180
Art. 28.	[Rozprawa główna – skład sądu]	181
Art. 29.	[Rozprawa apelacyjna i kasacyjna – skład sądu]	184
Art. 30.	[Posiedzenie – skład sądu]	186
Art. 31.	[Właściwość miejscowa – reguły ogólne]	187
Art. 32.	[Właściwość miejscowa – kryteria dodatkowe]	190
Art. 33.	[Łączność podmiotowa]	192
Art. 34.	[Łączność przedmiotowa]	193
Art. 35.	[Właściwość – sprawdzenie z urzędu]	198
Art. 36.	[Przekazanie sprawy – ekonomia procesowa]	199
Art. 37.	[Przekazanie sprawy innemu sądowi ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości]	201
Art. 38.	[Spory o właściwość]	204
Art. 39.	[Spór kompetencyjny sądu powszechnego i sądu wojskowego]	206
Rozdział 2. Wyłączenie sędziego		207
Art. 40.	[<i>Iudex inhabilis</i>]	207
Art. 41.	[<i>Iudex suspectus</i>]	212
Art. 41a.	[Pozostawienie wniosku o wyłączenie sędziego bez rozpoznania]	216
Art. 42.	[Postępowanie w przedmiocie wyłączenia]	216
Art. 43.	[Przekazanie sprawy – wyłączenie sędziów]	219
Art. 44.	[Wyłączenie referendarzy sądowych i ławników]	219
Dział III. Strony, obrońcy, pełnomocnicy, przedstawiciel społeczny, podmiot zobowiązany, właściciel przedsiębiorstwa zagrożonego przypadkiem		221
Rozdział 3. Oskarżyciel publiczny		221
Art. 45.	[Prokurator oskarżycielem publicznym]	221
Art. 46.	[Obowiązkowy udział oskarżyciela publicznego w rozprawie]	226
Art. 47.	[Wyłączenie oskarżyciela publicznego]	228
Art. 48.	[Tryb wyłączenia oskarżyciela]	229
Rozdział 4. Pokrzywdzony		231
Art. 49.	[Pokrzywdzony – definicja]	231
Art. 49a.	[Termin do złożenia wniosku o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody oraz wniosku o orzeczenie zakazu kontaktowania się]	235
Art. 49b.	[Zasada domniemania wieku pokrzywdzonego]	237
Art. 50.	[Zakaz kumulacji ról procesowych]	238
Art. 51.	[Reprezentacja pokrzywdzonego w procesie]	239
Art. 52.	[Śmierć pokrzywdzonego]	244
Art. 52a.	[Zebranie informacji o pokrzywdzonym oraz wysłuchanie go]	245
Rozdział 5. Oskarżyciel posiłkowy		249
Art. 53.	[Pokrzywdzony oskarżycielem posiłkowym]	249
Art. 54.	[Uboczny oskarżyciel posiłkowy, termin]	250
Art. 55.	[Subsydiarny oskarżyciel posiłkowy]	253
Art. 56.	[Ograniczenie udziału oskarżyciela posiłkowego w postępowaniu]	261
Art. 56a.	[Doręczenie orzeczenia wraz z tłumaczeniem]	264
Art. 57.	[Odstąpienie oskarżyciela posiłkowego od oskarżenia]	265
Art. 58.	[Śmierć oskarżyciela posiłkowego]	266

Rozdział 6. Oskarżyciel prywatny	268
Art. 59. [Oskarżyciel prywatny]	268
Art. 60. [Objęcie czynu ściganego z oskarżenia prywatnego przez prokuratora]	269
Art. 60a. [Doręczenie orzeczenia wraz z tłumaczeniem]	273
Art. 61. [Śmierć oskarżyciela prywatnego]	273
Rozdział 7. (uchylony)	273
Art. 62–70. (uchylone)	273
Rozdział 8. Oskarżony	274
Art. 71. [Oskarżony, podejrzany – definicje]	274
Art. 72. [Prawo do pomocy tłumacza]	275
Art. 73. [Prawo tymczasowo aresztowanego do kontaktu z obrońcą]	278
Art. 74. [Prawa i obowiązki oskarżonego w postępowaniu]	280
Art. 75. [Obowiązek stawiania się na wezwanie]	283
Art. 76. [Przedstawiciel ustawowy oskarżonego]	285
Art. 76a. [Obecność przedstawiciela ustawowego oskarżonego lub wskazanej przez oskarżonego osoby na posiedzeniu lub rozprawie; wyznaczenie asystenta rodziny]	287
Art. 77. [Maksymalna liczba obrońców]	292
Art. 78. [Obrońca z urzędu – prawo ubogiego]	293
Art. 79. [Obrona obligatoryjna]	295
Art. 80. [Obrona obligatoryjna przed sądem okręgowym]	301
Art. 80a. (uchylony)	303
Art. 81. [Wyznaczenie obrońcy z urzędu w postępowaniu]	303
Art. 81a. [Lista obrońców]	305
Rozdział 9. Obrońcy i pełnomocnicy	306
Art. 82. [Obrońca oskarżonego]	306
Art. 83. [Upoważnienie do obrony]	308
Art. 84. [Zakres udziału obrońcy]	310
Art. 85. [Obrona wielu oskarżonych]	314
Art. 86. [Czynności obrońcy a oskarżony]	316
Art. 87. [Udział pełnomocnika]	318
Art. 87a. (uchylony)	319
Art. 88. [Uprawnienie do pełnienia roli pełnomocnika]	319
Art. 89. [Odpowiednie stosowanie k.p.c.]	323
Rozdział 10. Przedstawiciel społeczny	323
Art. 90. [Przedstawiciel społeczny]	323
Art. 91. [Uprawnienia procesowe]	326
Rozdział 10a. Podmiot zobowiązany	327
Art. 91a. [Zobowiązanie do zwrotu korzyści lub jej równowartości; orzeczenie przepadku świadczenia lub jego równowartości]	327
Rozdział 10b. Właściciel przedsiębiorstwa zagrożonego przepadkiem	331
Art. 91b. [Prawa przysługujące właścicielowi przedsiębiorstwa zagrożonego przepadkiem]	331
Dział IV. Czynności procesowe	333
Rozdział 11. Orzeczenia, zarządzenia i polecenia	333
Art. 92. [Podstawa faktyczna orzeczenia]	333

Art. 93.	[Postanowienia, zarządzenia, polecenia]	334
Art. 93a.	[Uprawnienia referendarzy sądowych]	338
Art. 94.	[Postanowienia, zarządzenia – treść]	340
Art. 95.	[Orzekanie na rozprawie, orzekanie na posiedzeniu]	342
Art. 95a.	[Orzekanie w przypadku ustawowej zmiany przestępstwa na wykroczenie]	343
Art. 95aa.	[Orzekanie w przypadku ustawowego złagodzenia kary]	344
Art. 95b.	[Zasada tajności posiedzeń]	344
Art. 96.	[Posiedzenie – zasady udziału stron]	346
Art. 96a.	[Stosowanie do posiedzeń przepisów o udziale w rozprawie na odległość]	347
Art. 97.	[Czynności sprawdzające]	348
Art. 98.	[Postanowienie – uzasadnienie]	349
Art. 99.	[Wyrok, zarządzenie – uzasadnienie]	350
Art. 99a.	[Wzory formularzy uzasadnień wyroków]	350
Art. 100.	[Orzeczenia i zarządzenia – ogłaszanie, doręczanie, pouczenie]	351
Art. 100a.	[Zamieszczenie kopii orzeczenia lub zarządzenia w systemie teleinformatycznym]	354
Art. 100b.	[System teleinformatyczny do gromadzenia kopii orzeczeń, zarządzeń i innych dokumentów]	354
Art. 101–104.	(uchylone)	354
Art. 105.	[Sprostowanie orzeczeń i zarządzeń]	355
Art. 106.	[Orzeczenia i zarządzenia w postępowaniu przygotowawczym]	356
Art. 107.	[Klauzula wykonalności – nadanie]	357
Rozdział 12. Narada i głosowanie		358
Art. 108.	[Zasada tajności narady i głosowania]	358
Art. 109.	[Kolejność głosowania]	359
Art. 110.	[Przedmiot narady i głosowania]	360
Art. 111.	[Zasady liczenia głosów]	360
Art. 112.	[Wstrzymanie się od głosowania]	361
Art. 113.	[Podpisywanie orzeczenia]	361
Art. 114.	[<i>Votum separatum</i>]	362
Art. 115.	[Podpisanie uzasadnienia]	364
Rozdział 13. Porządek czynności procesowych		365
Art. 116.	[Forma wniosków lub oświadczeń stron]	365
Art. 116.	[<i>Forma wniosków lub oświadczeń stron</i>]	365
Art. 117.	[Udział w czynnościach procesowych i następstwa nieobecności]	366
Art. 117a.	[Wielu obrońców, pełnomocników]	369
Art. 118.	[Niewłaściwe oznaczenie czynności, niewłaściwe skierowanie pisma]	370
Art. 119.	[Pismo procesowe – wymogi formalne]	371
Art. 120.	[Uzupełnienie braków formalnych]	372
Art. 121.	[Odmowa podpisu uczestnika czynności]	374
Rozdział 14. Terminy		375
Art. 122.	[Termin zawity]	375
Art. 123.	[Zasady obliczania terminu]	376
Art. 124.	[Nadanie pisma przed terminem]	377
Art. 124.	[<i>Nadanie pisma przed terminem</i>]	377

Art. 125.	[Niewłaściwe wniesienie pisma]	379
Art. 126.	[Warunki przywrócenia terminu zawitego]	379
Art. 127.	[Wniosek o przywrócenie terminu a wykonanie orzeczenia]	382
Art. 127a.	[Zawieszenie terminu]	383
Art. 127b.	[Obliczanie terminów przy stosowaniu środków przymusu]	384
Art. 127c.	[Dzień trwania środka przymusu]	384
Rozdział 15. Doręczenia	.....	385
Art. 128.	[Forma doręczanych pism]	385
Art. 129.	[Treść wezwania lub zawiadomienia]	386
Art. 130.	[Potwierdzenie odbioru pisma]	387
Art. 130.	<i>[Potwierdzenie odbioru pisma]</i>	387
Art. 131.	[Formy doręczeń]	388
Art. 131a.	<i>[Uznanie za doręczone pisma doręczanego na adres do doręczeń elektronicznych w wypadku braku dowodu otrzymania]</i>	389
Art. 132.	[Doręczenie do rąk adresata, dorosłego domownika, za pomocą faksu lub na adres skrzynki pocztowej]	390
Art. 133.	[Doręczenie zastępcze]	393
Art. 133a.	[Doręczenie przez umieszczenie treści w portalu informacyjnym] ...	396
Art. 134.	[Miejsca doręczeń]	398
Art. 135.	[Zawiadomienie prokuratora wokandą]	400
Art. 136.	[Odmowa przyjęcia pisma, odmowa pokwitowania]	401
Art. 137.	[Wezwanie w wypadkach niecierpiących zwłoki]	401
Art. 138.	[Doręczenie osobie przebywającej za granicą]	403
Art. 138.	<i>[Doręczenie osobie przebywającej za granicą]</i>	403
Art. 139.	[Uznanie pisma za doręczone]	404
Art. 140.	[Obowiązek doręczeń reprezentantom stron]	406
Art. 140.	<i>[Obowiązek doręczeń reprezentantom stron]</i>	406
Art. 141.	[Delegacja ustawowa – szczegółowy tryb i sposób doręczania pism organów procesowych]	407
Art. 141.	<i>[Delegacja ustawowa – szczegółowy tryb i sposób doręczania pism organów procesowych]</i>	407
Art. 142.	[Doręczenie przez przyznanie]	408
Rozdział 16. Protokoły	.....	408
Art. 143.	[Czynności protokolowane]	408
Art. 144.	[Protokolant]	411
Art. 145.	[Stenogram]	412
Art. 146.	[Wyłączenie protokolanta i stenografa]	412
Art. 147.	[Rejestracja obrazu lub dźwięku]	413
Art. 148.	[Elementy protokołu]	417
Art. 148a.	[Umieszczanie w protokole danych o miejscu zamieszkania i pracy pokrzywdzonych i świadków]	419
Art. 149.	[Podpisanie protokołu rozprawy lub posiedzenia, stenogramu]	422
Art. 150.	[Podpisanie protokołu innych czynności, zarzuty do protokołu]	423
Art. 151.	[Skreślenia, poprawki, uzupełnienia, uzupełnienie podpisu]	424
Art. 152.	[Wniosek o sprostowanie protokołu rozprawy, posiedzenia]	425
Art. 153.	[Tryb sprostowania protokołu]	426
Art. 154.	[Sprostowanie omyłek pisarskich i rachunkowych]	427
Art. 155.	[Obowiązek zawiadomienia stron o sprostowaniu]	428

Rozdział 17. Przeglądanie akt i sporządzanie odpisów	429
Art. 156. [Przeglądanie akt sprawy, czynienie odpisów i kserokopii]	429
Art. 156a. [Udostępnianie danych lub oryginałów dokumentów]	434
Art. 157. [Odpisy orzeczeń i protokołów]	435
Art. 158. [Przeglądanie akt sądowych przez prokuratora]	436
Art. 159. [Udostępnienie akt – zażalenie]	437
Rozdział 18. Odtworzenie zaginionych lub zniszczonych akt	438
Art. 160. [Odtworzenie akt – właściwość]	438
Art. 161. [Częściowe odtworzenie akt]	440
Art. 162. [Obowiązki i prawa stron]	441
Art. 163. [Powszechny obowiązek przedstawienia dokumentów]	441
Art. 164. [Odtworzenie akt – dowody]	442
Art. 165. [Treść postanowienia]	443
Art. 166. [Powtórzenie czynności]	444
Dział V. Dowody	445
Rozdział 19. Przepisy ogólne	445
Art. 167. [Inicjatywa dowodowa]	445
Art. 168. [Fakty notoryjne, fakty znane urzędowo]	448
Art. 168a. [Dopuszczenie dowodów uzyskanych z naruszeniem prawa karnego]	449
Art. 168b. [Dowody popełnienia przestępstwa innego niż objęte zarządzeniem kontroli operacyjnej]	453
Art. 169. [Wniosek dowodowy – treść]	454
Art. 170. [Przesłanki oddalenia wniosku dowodowego, forma, konsekwencje]	457
Art. 171. [Zasady przeprowadzania przesłuchania]	462
Art. 172. [Dopuszczalność konfrontacji]	472
Art. 173. [Okazanie]	474
Art. 174. [Niedopuszczalność zastępowania wyjaśnień lub zeznań]	477
Rozdział 20. Wyjaśnienia oskarżonego	479
Art. 175. [Prawo do składania lub do odmowy składania wyjaśnień]	479
Art. 176. [Składanie wyjaśnień na piśmie]	482
Rozdział 21. Świadkowie	483
Art. 177. [Obowiązek złożenia zeznań. Miejsce przesłuchania]	483
Art. 178. [Tajemnica obrończa, tajemnica spowiedzi]	486
Art. 178a. [Zakaz przesłuchiwanie mediatora]	488
Art. 179. [Tajemnica państwowa]	489
Art. 180. [Tajemnica zawodowa i służbowa]	491
Art. 181. [Wyłączenie jawności podczas przesłuchania]	495
Art. 182. [Prawo odmowy zeznań]	496
Art. 183. [Prawo do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytanie]	498
Art. 184. [Świadek anonimowy, przesłanki, sposób ustanowienia, przesłuchanie]	499
Art. 185. [Zwolnienie z obowiązku zeznawania]	503
Art. 185a. [Przesłuchanie małoletniego pokrzywdzonego]	504
Art. 185b. [Przesłuchanie małoletniego świadka]	505

Art. 185c.	[Przestępstwa określone w art. 197–199 k.k. – zawiadomienie o przestępstwie, przesłuchanie pokrzywdzonego]	505
Art. 185d.	(uchylony)	505
Art. 185e.	[Przesłuchanie świadka z zaburzeniami]	506
Art. 185f.	[Miejsce i sposób przeprowadzenia przesłuchania w trybie art. 185a–185c i art. 185e]	506
Art. 186.	[Odmowa złożenia zeznań – termin, skutek]	512
Art. 187.	[Przyrzeczenie – organ uprawniony do odbioru]	513
Art. 188.	[Przyrzeczenie – forma]	514
Art. 189.	[Zwolnienie od przyrzeczenia]	514
Art. 190.	[Pouczenie przed przesłuchaniem]	515
Art. 191.	[Rozpoczęcie przesłuchania świadka]	516
Art. 192.	[Badanie pokrzywdzonego, świadka]	517
Art. 192a.	[Badania eliminacyjne; badania poligraficzne (wariografem)]	518
Rozdział 22.	Biegli, tłumacze, specjaliści	520
Art. 193.	[Opinia – przesłanki, rodzaje]	520
Art. 194.	[Postanowienie o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego]	522
Art. 195.	[Biegły stały, biegły <i>ad hoc</i>]	524
Art. 196.	[Wyłączenie biegłego]	525
Art. 197.	[Przyrzeczenie]	527
Art. 198.	[Dostęp biegłego do akt, obecność organu przy badaniach]	528
Art. 199.	[Tajemnica biegłego, tajemnica udzielającego pomocy medycznej]	530
Art. 199a.	[Zgoda badanego na przeprowadzenie badań poligraficznych (wariografem)]	531
Art. 200.	[Opinia biegłego – forma i treść]	533
Art. 201.	[Opinia uzupełniająca, nowa opinia]	534
Art. 202.	[Opinia o stanie zdrowia psychicznego]	536
Art. 203.	[Obserwacja w zakładzie leczniczym, przesłanka, organ, termin]	540
Art. 204.	[Udział tłumacza]	542
Art. 205.	[Udział specjalistów]	544
Art. 206.	[Pozycja specjalistów]	546
Rozdział 23.	Ogłędziny. Otwarcie zwłok. Eksperyment procesowy	546
Art. 207.	[Ogłędziny – rodzaje]	546
Art. 208.	[Ogłędziny ciała]	548
Art. 209.	[Przeprowadzenie ogłędzin i otwarcia zwłok]	549
Art. 210.	[Zarządzenie ekshumacji]	551
Art. 211.	[Przeprowadzenie eksperymentu procesowego]	552
Art. 212.	[Łączenie czynności dowodowych]	554
Rozdział 24.	Wywiad środowiskowy i badanie osoby oskarżonego	555
Art. 213.	[Dane osobopoznawcze, dane o karalności]	555
Art. 214.	[Wywiad środowiskowy, przesłanki sporządzenia, organy, treść]	557
Art. 215.	[Badanie lekarskie lub psychologiczne]	560
Art. 216.	[Przesłuchanie przeprowadzających wywiad]	560
Rozdział 25.	Zatrzymanie rzeczy. Przeszukanie	561
Art. 217.	[Zatrzymanie rzeczy, wezwanie do wydania, odebranie, zatwierdzenie]	561
Art. 218.	[Zatrzymanie i kontrola korespondencji]	563
Art. 218a.	[Dane informatyczne i ich zabezpieczenie]	564

Art. 218b.	[Delegacja ustawowa]	566
Art. 219.	[Przeszukanie – cel]	567
Art. 220.	[Przeszukanie – organ uprawniony, zatwierdzenie]	568
Art. 221.	[Godziny przeszukania]	569
Art. 222.	[Przeszukanie pomieszczeń instytucji państwowej, samorządowej, wojska]	570
Art. 223.	[Przeszukanie osoby]	570
Art. 224.	[Sposób przeprowadzenia przeszukania]	571
Art. 225.	[Zatrzymanie dokumentów zawierających tajemnicę]	571
Art. 226.	[Wykorzystanie dokumentów zawierających tajemnicę]	573
Art. 227.	[Dyrektywy przeprowadzania przeszukania]	574
Art. 228.	[Zabezpieczenie odebranych przedmiotów]	575
Art. 229.	[Treść protokołu zatrzymania rzeczy lub przeszukania]	575
Art. 230.	[Zatwierdzenie zatrzymania, zwrot rzeczy]	576
Art. 231.	[Złożenie rzeczy do depozytu sądowego]	578
Art. 232.	[Sprzedaż rzeczy]	579
Art. 232a.	[Przechowywanie przedmiotów niebezpiecznych]	580
Art. 232b.	[Nieodpłatne przekazanie zajętych przedmiotów w stanie zagrożenia epidemicznego lub stanie epidemii]	581
Art. 233.	[Przechowanie środków płatniczych]	582
Art. 234.	[Czynności prawne z udziałem rzeczy zatrzymanych]	583
Art. 235.	[Przeszukanie, zatrzymanie – właściwość organów]	583
Art. 236.	[Zażalenie]	584
Art. 236a.	[Przeszukanie urządzeń zawierających dane informatyczne]	585
Art. 236b.	[Środki na rachunku jako rzeczy lub przedmioty; objęcie środków na rachunku postanowieniem w przedmiocie dowodów rzeczowych]	586
Rozdział 26.	Kontrola i utrwalanie rozmów	587
Art. 237.	[Warunki zastosowania, organ, podmioty kontrolowane, odtwarzanie zapisów]	587
Art. 237a.	[Wykorzystanie dowodu uzyskanego w wyniku kontroli]	592
Art. 237b.	(uchylony)	593
Art. 238.	[Maksymalny termin kontroli]	593
Art. 239.	[Ogłoszenie postanowienia, odroczenie]	595
Art. 240.	[Zażalenie]	596
Art. 241.	[Kontrola poczty elektronicznej]	596
Art. 242.	[Delegacja ustawowa]	598
Dział VI.	Środki przymusu	599
Rozdział 27.	Zatrzymanie	599
Art. 243.	[Ujęcie obywatelskie]	599
Art. 244.	[Zatrzymanie policyjne, pouczenie, protokół]	600
Art. 245.	[Prawa osoby zatrzymanej]	605
Art. 246.	[Zażalenie, zakres kontroli, właściwość sądu]	606
Art. 247.	[Zatrzymanie osoby podejrzanej]	608
Art. 248.	[Dopuszczalny termin zatrzymania]	610
Rozdział 28.	Środki zapobiegawcze	612
Art. 249.	[Przesłanki ogólne, posiedzenie, przesłuchanie]	612

Art. 249a.	[Podstawa orzeczenia o zastosowaniu lub przedłużeniu tymczasowego aresztowania]	616
Art. 250.	[Właściwość organów; zdalny udział w posiedzeniu w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania]	617
Art. 251.	[Treść postanowienia, uzasadnienie]	621
Art. 252.	[Zażalenie]	623
Art. 253.	[Uchylenie lub zmiana środka zapobiegawczego]	625
Art. 254.	[Wniosek o uchylenie lub zmianę, zażalenie]	627
Art. 255.	[Zawieszenie postępowania a środki zapobiegawcze]	629
Art. 256.	[Nadzór nad środkami]	629
Art. 257.	[Ograniczenie stosowania tymczasowego aresztowania]	630
Art. 258.	[Przesłanki szczególne]	633
Art. 258a.	[Stosowanie środków zapobiegawczych w sytuacji uniemożliwienia lub utrudniania ich wykonywania przez oskarżonego]	637
Art. 259.	[Odstąpienie, wyłączenie tymczasowego aresztowania]	638
Art. 260.	[Wykonanie tymczasowego aresztowania w zakładzie leczniczym] ...	641
Art. 261.	[Obowiązek zawiadomienia o tymczasowym aresztowaniu]	643
Art. 262.	[Piecza nad bliskimi tymczasowo aresztowanego, piecza nad mieniem]	644
Art. 263.	[Czas trwania, przedłużanie tymczasowego aresztowania]	645
Art. 264.	[Obowiązek zwolnienia tymczasowo aresztowanego]	649
Art. 265.	[Data początkowa tymczasowego aresztowania]	651
Art. 266.	[Poręczenie majątkowe – podmiot, przedmiot]	652
Art. 267.	[Prawa poręczyciela]	655
Art. 268.	[Przepadek, ściągnięcie sumy poręczenia]	655
Art. 269.	[Ustanie, cofnięcie poręczenia majątkowego]	656
Art. 270.	[Przepadek poręczenia – organ, posiedzenie]	657
Art. 271.	[Przyjęcie poręczenia społecznego]	659
Art. 272.	[Przyjęcie poręczenia indywidualnego]	660
Art. 273.	[Prawa i obowiązki poręczającego]	660
Art. 274.	[Skutki uchybienia zasadom poręczenia]	661
Art. 275.	[Dozór Policji]	662
Art. 275a.	[Nakaz opuszczenia przez oskarżonego lokalu mieszkalnego; zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego]	665
Art. 276.	[Zawieszenia i zakazy]	667
Art. 276a.	[Środki zapobiegawcze stosowane wobec oskarżonego o przestępstwo popełnione w stosunku do członka personelu medycznego lub osoby przybranej personelowi medycznemu do pomocy]	668
Art. 277.	[Zakaz opuszczania kraju, zatrzymanie paszportu]	672
Rozdział 29. Poszukiwanie oskarżonego i list gończy		673
Art. 278.	[Poszukiwanie oskarżonego]	673
Art. 279.	[Przesłanki wydania listu gończego]	673
Art. 280.	[Treść, rozpowszechnienie]	675
Rozdział 30. List żelazny		676
Art. 281.	[Przesłanki wydania listu żelaznego; postępowanie w sprawie wydania listu żelaznego]	676
Art. 282.	[Warunki listu żelaznego; odwołanie]	677

Art. 283.	[List żelazny i poręczenie majątkowe]	678
Art. 284.	[Zażalenie]	678
Art. 284a.	[Wniosek o wydanie listu żelaznego a rozpoznanie wniosku o tymczasowe aresztowanie]	679
Rozdział 31.	Kary porządkowe	679
Art. 285.	[Kara pieniężna, zatrzymanie, przymusowe doprowadzenie]	679
Art. 286.	[Uchylenie procesowej kary porządkowej, usprawiedliwienie]	681
Art. 287.	[Aresztowanie]	681
Art. 288.	[Procesowe kary porządkowe wobec żołnierza]	683
Art. 289.	[Obciążenie kosztami postępowania]	684
Art. 290.	[Właściwość organów w zakresie procesowych kar porządkowych, zażalenie]	684
Rozdział 32.	Zabezpieczenie majątkowe	685
Art. 291.	[Podstawy dokonania zabezpieczenia]	685
Art. 292.	[Sposób wykonania zabezpieczenia]	688
Art. 292a.	[Zabezpieczenie przez ustanowienie przymusowego zarządu przedsiębiorstwa]	689
Art. 292b.	[Przymusowy zarząd przedsiębiorstwa podmiotu zbiorowego]	691
Art. 293.	[Właściwość organów, zażalenie]	691
Art. 294.	[Czas trwania zabezpieczenia]	693
Art. 295.	[Mienie ruchome osoby podejrzanej – zajęcie]	694
Art. 296.	(uchylony)	695
Dział VII.	Postępowanie przygotowawcze	696
Rozdział 33.	Przepisy ogólne	696
Art. 297.	[Cel i zakres]	696
Art. 298.	[Właściwość organów]	704
Art. 299.	[Strony postępowania przygotowawczego]	711
Art. 299a.	[Obecność osoby wskazanej przez pokrzywdzonego]	714
Art. 299b.	[Obecność przedstawiciela ustawowego oskarżonego lub osoby wskazanej przez oskarżonego]	716
Art. 300.	[Podejrzany – obowiązek pouczenia]	717
Art. 300a.	[<i>Odebranie oświadczenia w przedmiocie zgody na dokonywanie doręczeń na adres do doręczeń elektronicznych</i>]	720
Art. 301.	[Przesłuchanie w obecności obrońcy]	721
Art. 302.	[Zażalenie]	723
Art. 302a.	[<i>Zamieszczenie kopii innych pism w systemie teleinformatycznym</i>]	724
Rozdział 34.	Wszczęcie śledztwa	724
Art. 303.	[Wszczęcie śledztwa]	724
Art. 304.	[Obowiązek zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa]	729
Art. 304a.	[Protokół z przyjęcia zawiadomienia o przestępstwie]	733
Art. 304b.	[Potwierdzenie złożenia zawiadomienia o przestępstwie]	734
Art. 305.	[Wszczęcie, odmowa wszczęcia, umorzenie śledztwa]	735
Art. 306.	[Zażalenie na odmowę wszczęcia lub umorzenie śledztwa]	738
Art. 307.	[Postępowanie sprawdzające – przesłanki, termin, zakres]	743
Art. 308.	[Postępowanie w niezbędnym zakresie – przesłanki, termin, zakres]	746

Rozdział 35. Przebieg śledztwa	749
Art. 309. [Śledztwo – właściwość]	749
Art. 310. [Terminy ukończenia, przedłużenie]	753
Art. 311. [Organy prowadzące śledztwo]	755
Art. 312. [Inne organy uprawnione]	758
Art. 313. [Postanowienie o przedstawieniu zarzutów]	759
Art. 314. [Uzupełnienie lub zmiana zarzutów]	766
Art. 315. [Uprawnienia dowodowe stron]	768
Art. 315a. [Odstąpienie od przesłuchania pokrzywdzonego w charakterze świadka]	769
Art. 316. [Udział stron przy czynnościach dowodowych niepowtarzalnych] ...	770
Art. 317. [Udział stron przy innych czynnościach dowodowych]	772
Art. 318. [Dowód z opinii biegłego]	773
Art. 319–320. (uchylone)	775
Rozdział 36. Zamknięcie śledztwa	775
Art. 321. [Zamknięcie śledztwa, zaznajomienie z materiałami]	775
Art. 322. [Umorzenie śledztwa]	779
Art. 323. [Rozstrzygnięcie w przedmiocie dowodów rzeczowych]	785
Art. 324. [Umorzenie w przypadku nieczytalności sprawcy]	788
Art. 325. [Zawieszenie śledztwa]	791
Rozdział 36a. Dochodzenie	792
Art. 325a. [Organy; odpowiednie stosowanie przepisów o śledztwie]	792
Art. 325b. [Pozytywne przesłanki dochodzenia]	793
Art. 325c. (uchylony)	795
Art. 325d. [Delegacja ustawowa]	795
Art. 325e. [Wszczęcie, odmowa wszczęcia, umorzenie, zawieszenie dochodzenia, zażalenie]	796
Art. 325f. [Umorzenie rejestrowe]	801
Art. 325g. [Przedstawienie zarzutów, zamknięcie dochodzenia]	802
Art. 325h. [Zakres dochodzenia, protokół ograniczony]	804
Art. 325i. [Ukończenie dochodzenia; termin]	805
Rozdział 37. Nadzór prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym ...	807
Art. 326. [Zakres nadzoru, uprawnienia prokuratora]	807
Art. 327. [Podjęcie na nowo, wznowienie postępowania przygotowawczego]	811
Art. 328. [Uchylenie postanowienia o umorzeniu przez Prokuratora Generalnego]	819
Rozdział 38. Czynności sądowe w postępowaniu przygotowawczym	822
Art. 329. [Sąd; właściwość, skład]	822
Art. 330. [Subsydiarny akt oskarżenia – tryb postępowania]	825
Rozdział 39. Akt oskarżenia	829
Art. 331. [Termin sporządzenia i wniesienia do sądu]	829
Art. 332. [Treść]	831
Art. 333. [Załączniki i elementy dodatkowe]	836
Art. 334. [Czynności związane z wysłaniem do sądu]	839
Art. 335. [Skazanie bez rozprawy – wniosek]	841
Art. 336. [Warunkowe umorzenie postępowania – wniosek]	847

Dział VIII. Postępowanie przed sądem pierwszej instancji	850
Rozdział 40. Wstępna kontrola oskarżenia	850
Art. 337. [Formalna kontrola aktu oskarżenia]	850
Art. 337a. [Informowanie pokrzywdzonego o zarzutach oskarżenia]	855
Art. 338. [Doręczenie aktu oskarżenia i jego następstwa]	857
Art. 338a. [Wniosek oskarżonego o wydanie wyroku skazującego]	861
Art. 338b. [Złożenie żądania wyznaczenia obrońcy z urzędu]	863
Art. 339. [Wyznaczenie posiedzenia; merytoryczna kontrola aktu oskarżenia]	865
Art. 340. [Umorzenie postępowania]	873
Art. 341. [Warunkowe umorzenie postępowania – posiedzenie]	877
Art. 342. [Warunkowe umorzenie postępowania – wyrok]	881
Art. 343. [Skazanie bez rozprawy – posiedzenie, wyrok, możliwość łagodzenia kary]	883
Art. 343a. [Rozpatrzenie wniosku o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego]	889
Art. 343b. [Wydanie postanowień o nieuwzględnieniu wniosków o skazanie bez rozprawy, warunkowe umorzenie postępowania lub o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego]	891
Art. 344. [Tymczasowe aresztowanie]	892
Art. 344a. [Przekazanie sprawy prokuratorowi w celu uzupełnienia śledztwa lub dochodzenia]	895
Art. 344b. [Złożenie aktu oskarżenia po uzupełnieniu śledztwa lub dochodzenia]	902
Art. 345–346. (uchylone)	904
Art. 347. [Niezwiązanie sądu oceną sprawy]	904
Rozdział 41. Przygotowanie do rozprawy głównej	905
Art. 348. [Termin wyznaczenia rozprawy]	905
Art. 349. [Posiedzenie wstępne]	906
Art. 350. [Wyznaczenie rozprawy – treść zarządzenia]	910
Art. 350a. [Zaniechanie wezwania świadków na rozprawę]	911
Art. 351. (uchylony)	912
Art. 352. [Dopuszczenie dowodów]	912
Art. 353. [Zawiadomienie o rozprawie – termin]	912
Art. 354. [Umorzenie postępowania z powodu niepoczytalności sprawcy]	914
Art. 354a. [Wysłuchanie przed orzeczeniem środka zabezpieczającego]	915
Rozdział 42. Jawność rozprawy głównej	917
Art. 355. [Zasada jawności rozprawy]	917
Art. 356. [Publiczność – zasady obecności]	917
Art. 357. [Sprawozdawczość radiowo-telewizyjna]	919
Art. 358. [Nagrywanie przebiegu rozprawy przez stronę]	922
Art. 359. [Wyłączenie jawności z mocy prawa]	922
Art. 360. [Wyłączenie jawności z urzędu i na żądanie strony]	923
Art. 361. [Udział osób w rozprawie niejawnej]	925
Art. 362. [Tajemnica rozprawy niejawnej]	926
Art. 363. [Rozpoznanie wniosku o wyłączenie jawności]	927
Art. 364. [Zasada jawności wyroku]	927

Rozdział 43. Przepisy ogólne o rozprawie głównej	928
Art. 365. [Zasada ustności rozprawy]	928
Art. 366. [Kierownicza rola przewodniczącego]	929
Art. 367. [Prawo stron do wypowiedzi]	930
Art. 367a. (uchylony)	930
Art. 368. [Rozstrzygnięcie odnośnie do wniosku dowodowego]	930
Art. 368a. [Niezwłoczne rozpoznanie wniosku o umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 9]	932
Art. 369. [Przeprowadzanie dowodów – kolejność]	933
Art. 370. [Sposób przesłuchania, kolejność zadawania pytań]	934
Art. 371. [Separacja świadków]	935
Art. 372. [Rola przewodniczącego w zakresie utrzymania spokoju]	936
Art. 373. [Odwołanie od zarządzeń przewodniczącego]	937
Art. 374. [Obecność oskarżonego na rozprawie; zdalny udział w rozprawie]	938
Art. 375. [Usunięcie oskarżonego z sali rozpraw]	941
Art. 376. [Prowadzenie rozprawy pod nieobecność oskarżonego]	942
Art. 377. [Prowadzenie rozprawy pod nieobecność oskarżonego z jego winy]	944
Art. 378. [Wypowiedzenie stosunku obrończego]	946
Art. 378a. [Przeprowadzenie postępowania dowodowego podczas nieobecności oskarżonego lub obrońcy; uzupełniające przeprowadzenie dowodu]	948
Art. 379. [Szacunek dla sądu]	951
Art. 380. [Odpowiednie stosowanie przepisów do osoby niepoczytalnej]	951
Rozdział 44. Rozpoczęcie rozprawy głównej	952
Art. 381. [Rozpoczęcie rozprawy]	952
Art. 382. [Nieusprawiedliwione niestawiennictwo oskarżonego]	952
Art. 383. (uchylony)	953
Art. 384. [Obecność na sali pokrzywdzonego, świadków, biegłych]	953
Rozdział 45. Przewód sądowy	955
Art. 385. [Zwięzłe przedstawienie zarzutów oskarżenia]	955
Art. 386. [Przesłuchanie oskarżonego]	956
Art. 387. [Dobrowolne poddanie się karze]	957
Art. 388. [Częściowe postępowanie dowodowe]	961
Art. 389. [Warunki odczytania protokołów wyjaśnień]	962
Art. 390. [Obecność oskarżonego przy czynnościach postępowania dowodowego]	964
Art. 391. [Warunki odczytania protokołów zeznań]	969
Art. 392. [Odczytanie protokołów przesłuchań]	972
Art. 393. [Odczytanie dokumentów urzędowych i prywatnych]	973
Art. 393a. [Odtwarzanie nagrań]	975
Art. 394. [Uznanie za ujawnione]	976
Art. 394a. [Sprowadzenie na salę rozpraw i udostępnienie dowodów rzeczowych]	977
Art. 395. [Dowody rzeczowe na rozprawie]	977
Art. 396. [Pomoc prawna w przeprowadzeniu dowodu]	978

Art. 396a.	[Przerwanie lub odroczenie rozprawy w celu zebrania dodatkowych dowodów przez oskarżyciela publicznego]	981
Art. 397.	(uchylony)	983
Art. 398.	[Rozszerzenie zarzutów oskarżenia]	983
Art. 399.	[Zmiana kwalifikacji prawnej czynu]	985
Art. 400.	[Ocena czynu jako wykroczenia]	986
Art. 401.	[Przerwa]	987
Art. 402.	[Prowadzenie rozprawy po przerwie]	988
Art. 403.	[Orzekanie w czasie przerwy]	992
Art. 404.	[Odroczenie]	993
Art. 404a.	(uchylony)	994
Art. 404b.	[Przerwa w rozprawie albo odroczenie na czas niezbędny do zapoznania się przez nowego członka składu orzekającego z dotychczasowym przebiegiem postępowania]	994
Art. 404c.	[Narada wstępna; wyrok częściowy]	997
Art. 405.	[Zamykanie przewodu sądowego]	1007
Rozdział 46. Głosy końcowe		1009
Art. 406.	[Głosy stron – kolejność]	1009
Art. 407.	(uchylony)	1012
Rozdział 47. Wyrokowanie		1012
Art. 408.	[Narada]	1012
Art. 409.	[Potrzeba wznowienia przewodu sądowego]	1012
Art. 410.	[Podstawa faktyczna wyrokowania]	1014
Art. 411.	[Odroczenie wydania wyroku]	1015
Art. 412.	[Pisemna forma wyroku]	1017
Art. 413.	[Treść]	1017
Art. 414.	[Wyrok uniewinniający, umarzający, warunkowo umarzający]	1020
Art. 415.	[Rozstrzygnięcia w przedmiocie nawiązki, naprawienia szkody lub zadośćuczynienia – klauzula antykumulacyjna]	1022
Art. 415a.	[Rozpatrzenie wniosku o zobowiązanie do zwrotu korzyści albo jej równowartości lub orzeczenie przepadku świadczenia albo jego równowartości]	1023
Art. 416.	(uchylony)	1024
Art. 417.	[Tymczasowe aresztowanie – zaliczenie na poczet kary]	1024
Art. 418.	[Ogłoszenie wyroku, ustne uzasadnienie]	1026
Art. 418a.	[Upublicznienie wyroku wydanego poza rozprawą]	1029
Art. 419.	[Nieobecność stron przy ogłoszeniu]	1031
Art. 420.	[Postanowienie uzupełniające]	1031
Art. 421.	[Roszczenia do przedmiotów objętych przepadkiem]	1033
Art. 422.	[Wniosek o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku]	1034
Art. 423.	[Pisemne uzasadnienie wyroku]	1037
Art. 424.	[Elementy uzasadnienia]	1040
Dział IX. Postępowanie odwoławcze		1044
Rozdział 48. Przepisy ogólne		1044
Art. 425.	[Podmioty uprawnione, zakres, <i>gravamen</i>]	1044
Art. 426.	[Zaskarżanie orzeczeń wydanych w postępowaniu odwoławczym]	1053

Art. 427.	[Elementy środka odwoławczego]	1063
Art. 428.	[Wniesienie środka odwoławczego]	1077
Art. 429.	[Odmowa przyjęcia środka odwoławczego]	1080
Art. 430.	[Pozostawienie bez rozpoznania środka odwoławczego]	1085
Art. 431.	[Cofnięcie środka odwoławczego]	1089
Art. 432.	[Obowiązek rozpoznania cofniętego środka odwoławczego]	1093
Art. 433.	[Granice rozpoznania środka odwoławczego]	1094
Art. 434.	[Zakaz <i>reformationis in peius</i>]	1099
Art. 435.	[Orzekanie na rzecz współoskarżonych]	1110
Art. 436.	[Ograniczenie zakresu rozpoznania]	1113
Art. 437.	[Rodzaje rozstrzygnięć sądu odwoławczego]	1115
Art. 438.	[Względne przyczyny odwoławcze]	1124
Art. 439.	[Bezwzględne przyczyny odwoławcze]	1139
Art. 439a.	[Wykroczenie]	1153
Art. 440.	[Rażąca niesprawiedliwość orzeczenia]	1154
Art. 441.	[Przedstawienie zagadnienia prawnego Sądowi Najwyższemu]	1160
Art. 442.	[Postępowanie ponowne po uchyleniu orzeczenia]	1163
Art. 443.	[Zakaz <i>reformationis in peius</i> w postępowaniu ponownym]	1166
Art. 443a.	[Zaskarżenie uzasadnienia orzeczenia]	1169
Rozdział 49. Apelacja		1171
Art. 444.	[Podmioty uprawnione]	1171
Art. 445.	[Termin do wniesienia apelacji]	1173
Art. 446.	[Osoby sporządzające apelację; odpisy apelacji]	1177
Art. 447.	[Zakres zaskarżenia]	1182
Art. 448.	[Postępowanie międzyinstancyjne]	1188
Art. 449.	[Rozpoznanie apelacji]	1191
Art. 449a.	[Uzupełnienie uzasadnienia wyroku]	1196
Art. 450.	[Zasady udziału stron w rozprawie]	1204
Art. 451.	[Zasady udziału w rozprawie oskarżonego pozbawionego wolności]	1209
Art. 452.	[Postępowanie dowodowe przed sądem odwoławczym]	1216
Art. 453.	[Przebieg rozprawy odwoławczej]	1223
Art. 454.	[Reguły <i>ne peius</i>]	1228
Art. 455.	[Poprawienie błędnej kwalifikacji prawnej]	1234
Art. 455a.	[Zakaz uchylenia wyroku]	1236
Art. 456.	[Forma rozstrzygnięcia sądu odwoławczego]	1239
Art. 457.	[Sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku]	1241
Art. 458.	[Odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących pierwszej instancji]	1249
Rozdział 50. Zażalenie i sprzeciw		1250
Art. 459.	[Postanowienia podlegające zaskarżeniu]	1250
Art. 460.	[Termin wniesienia]	1254
Art. 461.	[Odpisy, zawiadomienie osób, których dotyczy postanowienie]	1258
Art. 462.	[Względna suspensywność zażalenia]	1261
Art. 463.	[Względna dewolutywność zażalenia]	1264
Art. 464.	[Zasady udziału stron w posiedzeniu]	1270
Art. 465.	[Zażalenia na postanowienia organów postępowania przygotowawczego]	1274

Art. 466. [Zażalenia na zarządzenia]	1278
Art. 467. [Zażalenia na czynności lub zaniechanie czynności]	1279
Dział X. Postępowania szczególne	1282
Rozdział 51. (uchylony)	1282
Art. 468–484. (uchylone)	1282
Rozdział 52. Postępowanie w sprawach z oskarżenia prywatnego	1282
Art. 485. [Uzupełniające stosowanie przepisów o postępowaniu zwyczajnym]	1282
Art. 486. (uchylony)	1282
Art. 487. [Minimalne elementy aktu oskarżenia]	1282
Art. 488. [Rola Policji w sprawach prywatnoskargowych]	1284
Art. 489. [Posiedzenie pojednawcze, postępowanie mediacyjne]	1286
Art. 490. [Posiedzenie pojednawcze – przebieg, protokół]	1287
Art. 491. [Posiedzenie pojednawcze – skutki niestawiennictwa stron]	1288
Art. 492. [Pojednanie – skutki]	1289
Art. 493. [Pojednanie – zakres]	1291
Art. 494. [Uгода stron w zakresie roszczeń cywilnych]	1292
Art. 495. [Przekazanie sprawy na rozprawę]	1292
Art. 496. [Skutki odstąpienia od oskarżenia]	1293
Art. 497. [Oskarżenie wzajemne, pozycja procesowa stron]	1295
Art. 498. [Udział prokuratora a oskarżenie wzajemne]	1296
Art. 499. [Odpowiednie stosowanie przepisów o pojednaniu]	1297
Rozdział 53. Postępowanie nakazowe	1297
Art. 500. [Wyrok nakazowy – przesłanki, posiedzenie, odpowiednie stosowanie przepisów]	1297
Art. 501. [Negatywne przesłanki]	1299
Art. 502. [Maksymalna kara]	1299
Art. 503. (uchylony)	1300
Art. 504. [Treść]	1300
Art. 505. [Doręczenie wyroku nakazowego; pouczenia]	1301
Art. 506. [Sprzeciw, tryb i skutki wniesienia]	1303
Art. 507. [Prawomocność wyroku nakazowego]	1305
Rozdział 54. (uchylony)	1306
Art. 508–517. (uchylone)	1306
Rozdział 54a. Postępowanie przyspieszone	1306
Art. 517a. [Uzupełniające stosowanie przepisów o postępowaniu zwyczajnym]	1306
Art. 517b. [Przesłanki; zakres dochodzenia; odstąpienie od przymusowego doprowadzenia]	1306
Art. 517c. [Ograniczenie dochodzenia; pouczenie podejrzanego o jego uprawnieniach]	1311
Art. 517d. [Wniosek o rozpoznanie sprawy]	1312
Art. 517e. [Doręczenie odpisu wniosku o rozpoznanie sprawy]	1315
Art. 517ea. [Ustność rozprawy]	1317
Art. 517f. [Przerwy w postępowaniu przyspieszonym]	1318
Art. 517g. [Przekazanie sprawy prokuratorowi; środki zapobiegawcze]	1319
Art. 517ga. [Wyłączenie trybu określonego w art. 517b § 2a]	1321

Art. 517h.	[Termin złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia; termin sporządzenia uzasadnienia; termin przekazania apelacji sądowi odwoławczemu]	1321
Art. 517i.	[Przekazanie sprawy do postępowania przygotowawczego]	1323
Art. 517j.	[Dyżury adwokackie – delegacja ustawowa]	1323
Dział XI. Nadzwyczajne środki zaskarżenia		1325
Rozdział 55. Kasacja		1325
Art. 518.	[Stosowanie przepisów o postępowaniu odwoławczym]	1325
Art. 519.	[Orzeczenia podlegające zaskarżeniu]	1326
Art. 520.	[Uprawnienia stron do wniesienia kasacji]	1328
Art. 521.	[Kasacja nadzwyczajna, podmioty uprawnione, rodzaj orzeczeń]	1331
Art. 522.	[Liczba kasacji]	1334
Art. 523.	[Podstawy kasacyjne, ograniczenia we wnoszeniu kasacji]	1335
Art. 524.	[Termin wniesienia kasacji, ograniczenie uwzględnienia kasacji]	1345
Art. 525.	[Wniesienie kasacji – właściwość sądu]	1350
Art. 526.	[Wyjaśnienie podstaw kasacji; osoby uprawnione do sporządzenia kasacji]	1351
Art. 527.	[Opłata sądowa od kasacji]	1357
Art. 528.	[Wyłączenie zażalenia]	1361
Art. 529.	[Rozpoznanie kasacji na korzyść oskarżonego]	1362
Art. 530.	[Odmowa przyjęcia kasacji, odpowiedź na kasację]	1365
Art. 531.	[Pozostawienie kasacji bez rozpoznania]	1371
Art. 532.	[Względna suspensywność kasacji]	1373
Art. 533.	[Środki zapobiegawcze]	1375
Art. 534.	[Skład Sądu]	1376
Art. 535.	[Orzekanie na rozprawie, posiedzeniu, oczywista bezzasadność lub zasadność kasacji]	1377
Art. 536.	[Granice rozpoznania kasacji]	1383
Art. 537.	[Orzeczenia]	1386
Art. 537a.	[Wyłączenie możliwości uchylenia wyroku ze względu na braki w jego uzasadnieniu]	1389
Art. 538.	[Skutek uchylenia wyroku]	1390
Art. 539.	[Niedopuszczalność superkasacji]	1392
Rozdział 55a. Skarga na wyrok sądu odwoławczego		1392
Art. 539a.	[Podstawy skargi do Sądu Najwyższego]	1392
Art. 539b.	[Termin wniesienia skargi. Wstrzymanie wykonania wyroku]	1407
Art. 539c.	[Odpisy skargi]	1409
Art. 539d.	[Orzeczenie Sądu Najwyższego w przedmiocie środka zapobiegawczego]	1411
Art. 539e.	[Rozpoznanie skargi]	1412
Art. 539f.	[Przepisy stosowane do skargi do Sądu Najwyższego]	1414
Rozdział 56. Wznowienie postępowania		1416
Art. 540.	[Podstawy: przestępstwo, nowe fakty lub dowody, orzeczenie TK, orzeczenie organu międzynarodowego]	1416
Art. 540a.	[Podstawy: mały świadek koronny, umorzenie absorpcyjne]	1425
Art. 540b.	[Podstawy: rozpoznanie sprawy pod nieobecność oskarżonego, nienależyte pouczenie]	1426

Art. 541.	[Ustalenie przestępstwa będącego podstawą wznowienia]	1429
Art. 542.	[Osoby uprawnione do złożenia wniosku; wznowienie z urzędu: podstawy, termin]	1430
Art. 543.	(uchylony)	1434
Art. 544.	[Właściwość sądu, skład, posiedzenie]	1434
Art. 545.	[Odpowiednie stosowanie przepisów; osoby uprawnione do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania]	1435
Art. 546.	[Czynności sprawdzające]	1443
Art. 547.	[Rodzaje orzeczeń, dopuszczalność ich zaskarżenia]	1444
Art. 548.	[Postępowanie po wznowieniu w razie śmierci oskarżonego]	1448
Dział XII. Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia		1450
Rozdział 57. Podjęcie postępowania warunkowo umorzonego		1450
Art. 549.	[Inicjowanie postępowania]	1450
Art. 550.	[Właściwość sądu, udział w posiedzeniu, zaskarżenie postanowienia]	1451
Art. 551.	[Postępowanie po podjęciu]	1453
Rozdział 58. Odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie		1454
Art. 552.	[Podstawy żądania odszkodowania]	1454
Art. 552a–552b.	(uchylone)	1464
Art. 553.	[Samooskarżenie lub przyczynienie się do niesłusznego orzeczenia]	1464
Art. 553a.	[Zaliczenie oskarżonemu okresu niesłusznego stosowania kar, środków karnych, środków zabezpieczających lub środków przymusu]	1466
Art. 554.	[Właściwość i skład sądu; rozprawa]	1466
Art. 555.	[Terminy przedawnienia]	1472
Art. 556.	[Śmierć oskarżonego – uprawnieni do odszkodowania]	1474
Art. 557.	[Roszczenia regresowe Skarbu Państwa]	1477
Art. 558.	[Uzupełniające stosowanie przepisów k.p.c.]	1478
Art. 559.	(uchylony)	1479
Rozdział 59. Ułaskawienie		1480
Art. 560.	[Podmioty uprawnione do złożenia prośby]	1480
Art. 561.	[Właściwy sąd, termin sporządzenia opinii]	1483
Art. 562.	[Skład sądu]	1484
Art. 563.	[Okoliczności uwzględniane przez sąd]	1484
Art. 564.	[Opinia sądu drugiej instancji, przekazanie akt Prokuratorowi Generalnemu]	1486
Art. 565.	[Przedstawienie akt Prezydentowi]	1487
Art. 566.	[Ponowienie prośby o ułaskawienie]	1488
Art. 567.	[Wszczęcie postępowania o ułaskawienie z urzędu]	1489
Art. 568.	[Wstrzymanie wykonania kary, przerwa]	1490
Rozdział 60. Orzekanie kary łącznej		1491
Art. 568a.	[Orzeczenie kary łącznej]	1491
Art. 569.	[Właściwość sądu]	1494
Art. 570.	[Inicjowanie postępowania]	1495
Art. 571.	[Zebranie danych i opinii]	1497

Art. 572.	[Orzeczenia sądu]	1498
Art. 573.	[Rozprawa, udział oskarżonego]	1500
Art. 574.	[Odpowiednie stosowanie przepisów]	1501
Art. 575.	[Wydanie nowego wyroku łącznego]	1503
Art. 576.	[Skutek wyroku łącznego]	1505
Art. 577.	[Treść wyroku łącznego]	1506
Dział XIII. Postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych		1508
Rozdział 61. Immunitety osób należących do przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych		1508
Art. 578.	[Immunitet dyplomatyczny]	1508
Art. 579.	[Immunitet konsularny]	1511
Art. 580.	[Zrzeczenie się immunitetu]	1512
Art. 581.	[Świadek, biegły, tłumacz z immunitetem dyplomatycznym]	1513
Art. 582.	[Świadek, biegły, tłumacz z immunitetem konsularnym]	1514
Art. 583.	[Przeszukanie pomieszczeń dyplomatycznych, konsularnych]	1515
Art. 584.	[Immunitet a obywatelstwo polskie]	1515
Rozdział 62. Pomoc prawna i doręczenia w sprawach karnych		1516
Art. 585.	[Zakres pomocy prawnej]	1516
Art. 586.	[Doręczenie, przesłuchanie, przeszukanie za granicą]	1518
Art. 587.	[Odczytanie protokołów czynności dowodowych dokonanych za granicą]	1520
Art. 588.	[Udzielenie, odmowa udzielenia pomocy prawnej]	1521
Art. 589.	[Quasi-list żelazny]	1523
Art. 589a.	[Udział w czynności procesowej osoby pozbawionej wolności za granicą]	1524
Art. 589b.	[Wspólny zespół śledczy – podstawy, tryb powołania]	1525
Art. 589c.	[„Zespół polski” – podstawy, skład, funkcjonariusze delegowani] ...	1526
Art. 589d.	[Delegowanie polskiego prokuratora do zespołu innego państwa]	1528
Art. 589e.	[Wykorzystanie informacji uzyskanych przez członka zespołu]	1528
Art. 589f.	[Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez członka zespołu]	1529
Rozdział 62a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia		1530
Art. 589g.	[Zatrzymanie i zabezpieczenie dowodów lub mienia za granicą – podstawy, właściwość, tryb]	1530
Art. 589h.	[Zwrot dowodów]	1532
Art. 589i.	[Uchylenie postanowienia o zatrzymaniu lub zabezpieczeniu]	1533
Art. 589j.	[Zażalenie]	1533
Art. 589k.	[Zwrot odszkodowania wypłaconego przez państwo wykonania zatrzymania lub zabezpieczenia]	1534
Art. 589ka.	[Stosowanie przepisów w przypadku państw członkowskich UE, w których nie ma zastosowania europejski nakaz dochodzeniowy]	1534

Rozdział 62b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia	1534
Art. 589l. [Wykonanie zagranicznego orzeczenia o zatrzymaniu lub zabezpieczeniu dowodu lub mienia]	1534
Art. 589m. [Odmowa wykonania zatrzymania dowodów lub zajęcia mienia] ...	1536
Art. 589n. [Rozstrzygnięcie w przedmiocie wykonania orzeczenia]	1537
Art. 589o. [Wstrzymanie wykonania zatrzymania dowodów lub zajęcia mienia]	1538
Art. 589p. [Zawiadomienie właściwych organów państwa wnioskującego]	1539
Art. 589r. [Zastosowanie szczególnego trybu postępowania]	1540
Art. 589s. [Termin zatrzymania dowodów lub zajęcia mienia, zwolnienie przedmiotów]	1540
Art. 589t. (uchylony)	1542
Art. 589u. [Roszczenie regresowe Skarbu Państwa]	1542
Art. 589v. [Stosowanie przepisów w przypadku państw członkowskich UE, w których nie ma zastosowania europejski nakaz dochodzeniowy]	1542
Rozdział 62c. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przeprowadzenie czynności dochodzeniowych na podstawie europejskiego nakazu dochodzeniowego	1542
Art. 589w. [Wydanie END]	1542
Art. 589x. [Negatywne przesłanki wydania END]	1547
Art. 589y. [Elementy END; tłumaczenie i przekazanie END]	1547
Art. 589z. [END dotyczący czasowego wydania osoby pozbawionej wolności w celu przeprowadzenia czynności dochodzeniowej]	1548
Art. 589za. [Obecność przedstawiciela organu wydającego END przy przeprowadzaniu dowodu]	1550
Art. 589zb. [Sposób przekazania END; zmiana, uzupełnienie lub cofnięcie END; pokrycie kosztów związanych z wykonaniem END]	1550
Art. 589zc. [Zażalenie na postanowienie w przedmiocie END]	1551
Art. 589zd. [Powiadomienie o zamiarze przeprowadzenia lub przeprowadzeniu kontroli operacyjnej]	1552
Rozdział 62d. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przeprowadzenie czynności dochodzeniowych na podstawie europejskiego nakazu dochodzeniowego	1553
Art. 589ze. [Postanowienie w przedmiocie wykonania END]	1553
Art. 589zf. [Czasowe wydanie do RP osoby pozbawionej wolności w wykonaniu END]	1556
Art. 589zg. [Termin wydania orzeczenia w przedmiocie END]	1557
Art. 589zh. [Przeprowadzenie dowodu, którego dotyczy END]	1557
Art. 589zi. [Zasada stosowania przepisów państwa polskiego do wykonania END; przeprowadzanie zastępczych czynności dochodzeniowych]	1558
Art. 589zj. [Odmowa wykonania END]	1560
Art. 589zk. [Odroczenie wykonania END]	1563
Art. 589zl. [Potwierdzenie otrzymania END; informacje przekazywane organowi wydającemu END]	1563

Art. 589zm. [Informacje niezwłocznie przekazywane organowi wydającemu END]	1564
Art. 589zn. [Konsultacje z sądem lub organem państwa wydania orzeczenia w zakresie dopuszczalności wykonania END]	1564
Art. 589zo. [Obecność przedstawiciela organu wydającego END przy wykonywaniu czynności]	1565
Art. 589zp. [Przekazanie dowodów uzyskanych w wykonaniu END]	1565
Art. 589zq. [Niezwłoczne wykonanie END wydanego w celu zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa przed ich utratą, zniekształceniem lub zniszczeniem]	1566
Art. 589zr. [Pokrycie kosztów związanych z wykonaniem END]	1566
Art. 589zs. [Zezwolenie na przewóz osoby pozbawionej wolności czasowo wydanej przez terytorium RP]	1567
Art. 589zt. [Informacje przekazywane w związku z otrzymaniem od organu innego państwa członkowskiego RP informacji o zamiarze przeprowadzenia lub przeprowadzeniu kontroli operacyjnej]	1567
Rozdział 63. Przejęcie i przekazanie ścigania karnego	1568
Art. 590. [Przekazanie ścigania – podstawy, wniosek]	1568
Art. 591. [Przejęcie ścigania – podstawy, wniosek]	1570
Art. 592. [Konflikt jurysdykcji, konsultacje]	1572
Art. 592a. [Wniosek do sądu lub innego organu państwa UE o udzielenie informacji o postępowaniu]	1573
Art. 592b. [Wystąpienie sądu lub innego organu państwa UE o udzielenie informacji o postępowaniu, termin udzielenia odpowiedzi]	1574
Art. 592c. [Konflikt jurysdykcji, konsultacje z właściwym sądem lub innym organem państwa UE]	1575
Art. 592d. [Wystąpienie do Eurojustu]	1577
Art. 592e. [Zawiadomienie sądu lub innego organu państwa UE o sposobie prawomocnego zakończenia postępowania]	1577
Art. 592f. [Skutki wystąpienia z art. 592a i konsultacji z art. 592c]	1577
Rozdział 64. Wystąpienie o wydanie lub przewóz osób ściganych lub skazanych przebywających za granicą oraz o wydanie przedmiotów	1578
Art. 593. [Ekstradycja – wniosek]	1578
Art. 594. [Załączniki]	1579
Art. 595. [Wypadek niecierpiący zwłoki]	1580
Art. 596. [Zakaz ścigania za czyny nieobjęte wydaniem]	1581
Art. 597. [Zakaz wykonania kar nieobjętych wydaniem]	1581
Art. 598. [Tymczasowe aresztowanie – bieg terminów]	1582
Art. 599. [Termin działania zakazów]	1583
Art. 600. [Informowanie państwa wydającego o treści wyroku]	1583
Art. 601. [Postępowanie z wydanymi przedmiotami]	1583
Rozdział 65. Wydanie oraz przewóz osób ściganych albo skazanych lub wydanie przedmiotów na wniosek państw obcych	1584
Art. 602. [Wykonanie wniosku o ekstradycję]	1584
Art. 603. [Posiedzenie sądu, zażalenie, czynności Ministra Sprawiedliwości]	1584
Art. 603a. [Uproszczona procedura ekstradycyjna]	1586
Art. 604. [Niedopuszczalność wydania]	1587

Art. 605.	[Tymczasowe aresztowanie w toku postępowania o wydanie]	1589
Art. 605a.	[Informacje o poszukiwaniu zamieszczone w bazie danych Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej]	1590
Art. 606.	[Tranzyt osoby ściganej]	1591
Art. 607.	[Orzekanie w przedmiocie wniosków o wydanie przedmiotów]	1592
Rozdział 65a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania		1592
Art. 607a.	[Wydanie europejskiego nakazu aresztowania – podstawy, organ]	1592
Art. 607b.	[Niedopuszczalność wydania]	1594
Art. 607c.	[Treść nakazu]	1595
Art. 607d.	[Bezpośrednie przekazywanie nakazu]	1596
Art. 607e.	[Zakaz ścigania za czyny nieobjęte nakazem; zakaz wykonania kar nieobjętych nakazem]	1596
Art. 607f.	[Zaliczenie okresu pozbawienia wolności w związku z nakazem]	1598
Art. 607g.	[Informowanie państwa wykonania nakazu o treści wyroku]	1598
Art. 607h.	[Żądanie zajęcia i przekazania przedmiotów]	1598
Art. 607i.	[Dalsze przekazanie osoby ściganej]	1599
Art. 607j.	[Przekazanie z zastrzeżeniem wykonania kar pozbawienia wolności w państwie wykonania nakazu]	1601
Rozdział 65b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania		1602
Art. 607k.	[Wykonanie europejskiego nakazu aresztowania – wszczęcie postępowania, przesłuchanie]	1602
Art. 607l.	[Posiedzenie sądu, zażalenie]	1604
Art. 607m.	[Terminy orzekania w przedmiocie przekazania]	1606
Art. 607n.	[Terminy wykonania orzeczenia o przekazaniu]	1607
Art. 607o.	[Odroczenie przekazania]	1607
Art. 607p.	[Obligatoryjne przesłanki odmowy wykonania nakazu]	1608
Art. 607r.	[Fakultatywne przesłanki odmowy wykonania nakazu]	1609
Art. 607s.	[Przesłanki niewykonania nakazu]	1610
Art. 607t.	[Warunki wydania obywatela polskiego]	1612
Art. 607u.	[Wydanie osób skazanych zaocznie]	1612
Art. 607w.	[Wyłączenie zasady podwójnej karalności]	1612
Art. 607wa.	[Zajęcie i przekazanie przedmiotów]	1614
Art. 607x.	[Zbieg nakazów]	1614
Art. 607y.	[Zbieg nakazu i wniosku o ekstradycję]	1615
Art. 607z.	[Żądanie uzupełnienia informacji]	1615
Art. 607za.	[Orzekanie uzupełniające po przekazaniu]	1616
Art. 607zb.	[Tranzyt osoby objętej nakazem]	1616
Art. 607zc.	[Postępowanie w przypadku niewłaściwości sądu]	1617
Rozdział 65c. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie środka zapobiegawczego		1617
Art. 607zd.	[Wystąpienie o wykonanie środka zapobiegawczego w kraju UE]	1617

Art. 607ze. [Dalsze wykonywanie środka zapobiegawczego przez właściwy organ. Cofnięcie wystąpienia o wykonanie środka zapobiegawczego]	1619
Art. 607zf. [Zmiana lub uchylenie środka zapobiegawczego, zmiana obowiązków nałożonych na oskarżonego]	1621
Art. 607zg. [Zażalenie]	1621
Rozdział 65d. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia wydanego w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania	1621
Art. 607zh. [Wystąpienie o wykonanie w Polsce orzeczenia wydanego w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania]	1621
Art. 607zi. [Żądanie uzupełnienia informacji. Środek nieznanym ustawie]	1623
Art. 607zj. [Terminy orzekania w przedmiocie wykonania orzeczenia. Zażalenie]	1624
Art. 607zk. [Odmowa wykonania orzeczenia]	1626
Art. 607zl. [Postanowienie o zaprzestaniu wykonywania orzeczenia. Postępowanie w razie zmiany obowiązku nałożonego na osobę] ...	1627
Art. 607zm. [Zawiadomienie sądu lub innego organu państwa wydania orzeczenia. Wystąpienie o uchylenie lub zmianę orzeczenia]	1627
Art. 607zn. [Koszty]	1628
Rozdział 66. Przejęcie i przekazanie orzeczeń do wykonania	1628
Art. 608. [Przejęcie orzeczenia do wykonania z inicjatywy organów RP]	1628
Art. 609. [Przejęcie orzeczenia do wykonania z inicjatywy organów państw obcych]	1630
Art. 610. [Przekazanie orzeczenia do wykonania]	1631
Art. 610a. [Porozumienie w sprawie podziału kwot lub przedmiotów w przypadku skazania na grzywnę lub wydania orzeczenia przepadku]	1633
Art. 611. [Właściwość sądu]	1633
Art. 611a. [Posiedzenie sądu, udział stron, zażalenie]	1633
Art. 611b. [Przesłanki negatywne przejęcia lub przekazania]	1635
Art. 611c. [Przejęcie do wykonania – określenie kwalifikacji prawnej i kary] ...	1635
Art. 611d. [Zabezpieczenie mienia]	1637
Art. 611e. [Migracja skazanego – odpowiednie stosowanie przepisów]	1638
Art. 611f. [Przejęcie i przekazanie do wykonania orzeczeń o karach pieniężnych]	1639
Rozdział 66a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia dotyczącego grzywny, nieważki, świadczenia pieniężnego lub orzeczenia zasądzającego od sprawcy koszty procesu	1639
Art. 611fa. [Wystąpienie o wykonanie do państwa wykonania orzeczenia]	1639
Art. 611fb. [Kwoty uzyskane z egzekucji]	1642
Art. 611fc. [Zawieszenie postępowania wykonawczego]	1642
Art. 611fd. [Uchylenie orzeczenia]	1643
Art. 611fe. [Udział w posiedzeniu]	1644
Rozdział 66b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o karach o charakterze pieniężnym	1644
Art. 611ff. [Wykonanie prawomocnego orzeczenia o karach pieniężnych]	1644
Art. 611fg. [Odmowa wykonania orzeczenia]	1646

Art. 611fh. [Udział w posiedzeniu]	1647
Art. 611fi. [Kwota uzyskana z tytułu wykonania orzeczenia]	1648
Art. 611fj. [Potwierdzenie dokonanej wpłaty]	1649
Art. 611fk. [Postanowienie o umorzeniu postępowania wykonawczego]	1649
Art. 611fl. [Powiadomienie sądu lub organu państwa wydania orzeczenia]	1650
Art. 611fm. [Koszty]	1650
Rozdział 66c. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej	
o wykonanie orzeczenia przepadku	1650
Art. 611fn. [Wystąpienie o wykonanie orzeczenia przepadku]	1650
Art. 611fo. [Podział kwoty uzyskanej z tytułu wykonania orzeczenia]	1652
Art. 611fp. [Postępowanie wykonawcze]	1653
Art. 611fr. [Uchylenie orzeczenia]	1654
Art. 611fs. [Udział w posiedzeniu]	1654
Art. 611ft. [Szkoda wyrządzona w związku z wykonaniem orzeczenia]	1654
Rozdział 66d. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej	
o wykonanie orzeczenia przepadku	1655
Art. 611fu. [Wystąpienie o wykonanie orzeczenia przepadku]	1655
Art. 611fw. [Odmowa wykonania orzeczenia]	1656
Art. 611fx. [Udział w posiedzeniu]	1658
Art. 611fy. [Zawieszenie postępowania]	1658
Art. 611fz. [Łączne orzeczenie w przedmiocie wykonania orzeczenia]	1659
Art. 611fza. [Wezwanie do potwierdzenia dokonanej wpłaty]	1659
Art. 611fzb. [Podział kwoty uzyskanej z tytułu wykonania orzeczenia]	1660
Art. 611fzc. [Postanowienie o umorzeniu postępowania wykonawczego]	1660
Art. 611fzd. [Powiadomienie o wykonaniu orzeczenia przepadku]	1661
Art. 611fze. [Koszty związane z wykonaniem orzeczenia]	1661
Rozdział 66e. Współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym	1662
Art. 611g. [Wniosek o współpracę – właściwość organów]	1662
Art. 611h. [Orzekanie w przedmiocie wniosku o dostarczenie osoby]	1663
Art. 611i. [Nieprzewidziane lądowanie osoby dostarczanej Trybunałowi na terytorium RP]	1665
Art. 611j. [Tymczasowe aresztowanie]	1665
Art. 611k. [Żądanie dodatkowych informacji]	1666
Art. 611l. [Zbieg żądania Trybunału i innych państw]	1666
Art. 611m. [Klauzula zgodności wniosku z zasadami porządku prawnego RP] ...	1667
Art. 611n. [Podstawy odmowy udzielenia pomocy]	1667
Art. 611o. [Odmowa udzielenia pomocy ze względu na bezpieczeństwo RP] ...	1667
Art. 611p. [Wydanie dokumentu powierzonego przez inne państwo lub organizację międzynarodową]	1668
Art. 611r. [Prawo udziału przedstawicieli Trybunału przy wykonywaniu wniosku]	1668
Art. 611s. [Inne ustalenia z Trybunałem]	1668
Rozdział 66f. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej	
o wykonanie kary pozbawienia wolności	1669
Art. 611t. [Wystąpienie o wykonanie kary pozbawienia wolności w kraju UE]	1669
Art. 611ta. [Zgoda na przekazanie orzeczenia do wykonania]	1672
Art. 611tb. [Posiedzenie sądu. Zgoda skazanego]	1672

Art. 611tc. [Informacja o treści prawa obcego]	1674
Art. 611td. [Postępowanie wykonawcze. Zawieszenie postępowania]	1675
Art. 611te. [Uchylenie orzeczenia]	1676
Art. 611tf. [Termin przekazania skazanego]	1676
Rozdział 66g. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej	
o wykonanie kary pozbawienia wolności	1677
Art. 611tg. [Wystąpienie o wykonanie orzeczenia w Polsce]	1677
Art. 611th. [Właściwość sądu]	1680
Art. 611ti. [Posiedzenie sądu. Zgoda skazanego]	1680
Art. 611tj. [Termin]	1681
Art. 611tk. [Odmowa wykonania orzeczenia]	1682
Art. 611tl. [Kwalifikacja prawna czynu. Kara nieznaną ustawie]	1684
Art. 611tm. [Odpowiednie stosowanie]	1685
Art. 611tn. [Umorzenie postępowania]	1685
Art. 611to. [Tymczasowe aresztowanie]	1686
Art. 611tp. [Zezwolenie na przewóz sprawcy]	1687
Art. 611tr. [Zawiadomienie sądu państwa wydania orzeczenia]	1687
Art. 611ts. [Koszty]	1688
Rozdział 66h. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej	
o wykonanie orzeczenia skazującego na karę pozbawienia wolności	
z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, karę ograniczenia wolności,	
samoistnie orzeczony środek karny, a także orzeczenia o warunkowym	
zwolnieniu oraz warunkowym umorzeniu postępowania karnego	1688
Art. 611u. [Wystąpienie o wykonanie kary w państwie UE]	1688
Art. 611ua. [Zawieszenie postępowania wykonawczego]	1691
Art. 611ub. [Uchylenie orzeczenia]	1692
Art. 611uc. [Posiedzenie sądu]	1693
Rozdział 66i. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej	
o wykonanie orzeczenia karnego związanego z poddaniem sprawcy próbie ...	1693
Art. 611ud. [Wystąpienie o wykonanie orzeczenia w Polsce]	1693
Art. 611ue. [Posiedzenie sądu. Kwalifikacja prawna czynu]	1695
Art. 611uf. [Termin]	1696
Art. 611ug. [Odmowa wykonania orzeczenia]	1696
Art. 611uh. [Umorzenie postępowania wykonawczego]	1698
Art. 611ui. [Zawiadomienie sądu państwa wydania orzeczenia]	1699
Art. 611uj. [Koszty]	1699
Rozdział 66j. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej	
o wykonanie europejskiego nakazu ochrony	1699
Art. 611w. [Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej	
o wykonanie europejskiego nakazu ochrony]	1699
Art. 611wa. [Wpływ na toczące się postępowanie]	1702
Art. 611wb. [Zmiana lub uchylenie środka lub obowiązku]	1702
Art. 611wc. [Zażalenie]	1703
Rozdział 66k. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej	
o wykonanie europejskiego nakazu ochrony	1703
Art. 611wd. [Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie	
europejskiego nakazu ochrony]	1703
Art. 611we. [Uzupełnienie nakazu]	1704

Art. 611wf. [Zażalenie]	1705
Art. 611wg. [Odmowa wykonania europejskiego nakazu ochrony]	1705
Art. 611wh. [Postanowienie o zaprzestaniu wykonywania europejskiego nakazu ochrony]	1706
Art. 611wi. [Obowiązki informacyjne]	1707
Art. 611wj. [Koszty związane z wykonaniem nakazu]	1708
Rozdział 67. Przepisy końcowe	1708
Art. 612. [Zatrzymanie, tymczasowe aresztowanie obywatela państwa obcego]	1708
Art. 613. [Porozumiewanie się za pośrednictwem Ministra Sprawiedliwości] ...	1710
Art. 614. [Rozliczanie wydatków]	1710
Art. 615. [Wyłączenie stosowania przepisów, stosowanie odpowiednie; konflikt jurysdykcji krajowej i międzynarodowej trybunału karnego]	1711
Art. 615a. [Przepisy stosowane do współpracy z Prokuraturą Europejską]	1712
Dział XIV. Koszty procesu	1713
Rozdział 68. Przepisy ogólne	1713
Art. 616. [Pojęcie kosztów procesu]	1713
Art. 617. [Opłaty – odesłanie]	1716
Art. 618. [Wydatki Skarbu Państwa]	1718
Art. 618a. [Zwrot świadkowi kosztów podróży, noclegu i utrzymania]	1721
Art. 618b. [Zwrot świadkowi utraconego zarobku lub dochodu]	1723
Art. 618c. [Należności osoby wezwanej w charakterze świadka. Należności świadka, który zgłosił się bez wezwania]	1725
Art. 618d. [Zwrot kosztów osobie towarzyszącej świadkowi]	1725
Art. 618e. [Należności świadka zatrudnionego w organie władzy publicznej] ...	1726
Art. 618f. [Wynagrodzenie biegłego i specjalisty. Zwrot poniesionych wydatków]	1726
Art. 618fa. [Wypłata na poczet wynagrodzenia biegłego]	1731
Art. 618g. [Zwrot kosztów biegłemu, tłumaczowi i specjalście]	1732
Art. 618h. [Zwrot biegłemu, tłumaczowi i specjalście utraconego zarobku lub dochodu]	1734
Art. 618i. [Zwrot kosztów biegłemu, tłumaczowi i specjalście w razie wezwania w kilku sprawach na ten sam dzień]	1734
Art. 618ia. [Ryczał przysługujący asystentowi rodziny]	1735
Art. 618j. [Zwrot stronie należności związanych z jej udziałem w sprawie] ...	1735
Art. 618k. [Wniosek o zwrot należności związanych z udziałem w sprawie] ...	1736
Art. 618l. [Ustalenie i przyznanie należności przez sąd lub organ prowadzący postępowanie przygotowawcze. Wypłata należności]	1737
Art. 619. [Tymczasowe pokrywanie wydatków; koszty mediacji i tłumacza] ...	1737
Art. 620. [Wydatki na obrońcę lub pełnomocnika]	1738
Art. 621. [Zryczałtowana równowartość wydatków w postępowaniu prywatnoskargowym]	1738
Art. 622. [Zwrot zryczałtowanej równowartości wydatków oskarżycielowi prywatnemu]	1740
Rozdział 69. Zwolnienie od kosztów sądowych	1740
Art. 623. [Zwolnienie od obowiązku wyłożenia kosztów]	1740

Art. 624.	[Zwolnienie od obowiązku pokrycia kosztów]	1742
Art. 625.	[Zwolnienie od kosztów żołnierza]	1744
Rozdział 70. Zasądzenie kosztów procesu		1745
Art. 626.	[Orzekanie o kosztach, postanowienie uzupełniające, zaskarżenie] ...	1745
Art. 626a.	[Zażalenie na postanowienie o kosztach w postępowaniu przygotowawczym]	1747
Art. 627.	[Zasądzenie kosztów w sprawach z oskarżenia publicznego]	1748
Art. 628.	[Zasądzenie kosztów w sprawach z oskarżenia prywatnego]	1748
Art. 629.	[Koszty przy warunkowym umorzeniu lub umorzeniu]	1749
Art. 630.	[Częściowe zasądzenie kosztów w sprawach z oskarżenia publicznego]	1750
Art. 631.	[Częściowe zasądzenie kosztów w sprawach z oskarżenia prywatnego]	1750
Art. 632.	[Koszty przy uniewinnieniu lub umorzeniu]	1751
Art. 632a.	[Wyjątkowe obciążenie kosztami oskarżonego]	1753
Art. 632b.	[Koszty przy umorzeniu z przyczyn powstałych w toku postępowania]	1754
Art. 633.	[Wielość zobowiązanych, zasada słuszności]	1755
Art. 634.	[Odpowiednie stosowanie przepisów o kosztach]	1756
Art. 635.	[Koszty postępowania odwoławczego]	1757
Art. 636.	[Koszty w razie nieuwzględnienia środka odwoławczego]	1757
Art. 637.	[Koszty w razie pozostawienia środka odwoławczego bez rozpoznania]	1758
Art. 637a.	[Odpowiednie stosowanie przepisów]	1759
Art. 638.	[Koszty kasacji nadzwyczajnej i wznowienia z urzędu]	1759
Art. 639.	[Koszty postępowania o wznowienie]	1760
Art. 640.	[Koszty postępowania z udziałem oskarżyciela posiłkowego samoistnego]	1761
Art. 641.	[Przedawnienie ściągania kosztów]	1761
Rozdział 71. (uchylony)		1762
Art. 642–645. (uchylone)		1762
Dział XV. Postępowanie karne w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych		1763
Rozdział 72. Przepisy ogólne		1763
Art. 646.	[Wyłączenie trybów szczególnych]	1763
Art. 647.	[Podmiotowa właściwość sądów wojskowych]	1764
Art. 648.	[Przedmiotowa właściwość sądów wojskowych]	1768
Art. 649.	[Łączność podmiotowa]	1769
Art. 650.	[Łączność podmiotowo-przedmiotowa]	1769
Art. 651.	[Właściwość miejscowa sądu]	1771
Art. 652.	[Sądy wojskowe]	1771
Art. 653.	[Właściwość sądu garnizonowego]	1772
Art. 654.	[Właściwość wojskowego sądu okręgowego]	1773
Art. 655.	[Właściwość Sądu Najwyższego w zakresie sądownictwa wojskowego]	1775
Art. 656.	[Zbieg właściwości różnych sądów wojskowych]	1776

Art. 657.	[Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych; prokurator komórki organizacyjnej do spraw wojskowych]	1776
Art. 658.	[Środki dyscyplinarne a wszczęcie postępowania karnego]	1778
Art. 659.	[Uprawnienia dowódcy jednostki wojskowej]	1779
Art. 660.	[Ściganie na wniosek dowódcy jednostki wojskowej]	1779
Art. 661.	[Przestępstwa ścigane z oskarżenia prywatnego]	1781
Art. 662.	[Dane dotyczące przebiegu służby]	1783
Rozdział 73.	Środki przymusu i postępowanie przygotowawcze	1784
Art. 663.	(uchylony)	1784
Art. 664.	[Uprawnienie do zatrzymania osoby podejrzanej]	1784
Art. 665.	[Zawiadomienie o zatrzymaniu]	1785
Art. 666.	[Tymczasowe aresztowanie]	1786
Art. 667.	[Postępowanie przygotowawcze – cel]	1787
Art. 668.	[Śledztwo]	1788
Rozdział 74.	Postępowanie przed sądem	1789
Art. 669.	[Wybór ławników do składu orzekającego]	1789
Art. 670.	(uchylony)	1790
Art. 671.	[Obowiązek udziału obrońcy w rozprawie]	1790
Art. 671a.	(uchylony)	1792
Art. 672.	[Uzasadnienie wyroku]	1792
Art. 672a.	(uchylony)	1793
Art. 673.	[Wznowienie postępowania – właściwość sądu]	1793
Rozdział 75.	(uchylony)	1794
Art. 674–682.	(uchylone)	1794
O Autorach		1795

Przedmowa

Z dużą przyjemnością przedkładamy Czytelnikom Komentarz do Kodeksu postępowania karnego. Przygotowując jego wydanie, przyjęliśmy założenie identyfikacji istniejących i potencjalnych problemów praktycznych oraz doktrynalnych, po to by dostarczyć ich pragmatyczne rozwiązanie, w szczególności gdy go brakuje lub jest ono sporne w piśmiennictwie i judykaturze. Fundamentem dla takiego podejścia i prezentowanych rozwiązań jest gruntowna znajomość i wszechstronna analiza *aquis* judykatury i doktryny. W treści Komentarza, ze względu na jego ograniczone ramy, znajduje ona odzwierciedlenie w postaci zsyntetyzowanej, ze wskazaniem orzecznictwa oraz literatury, na której została oparta. Formułowane na tym podłożu tezy służą w pierwszej kolejności stanowczemu wskazaniu właściwej – w ocenie poszczególnych Autorów – interpretacji komentowanego przepisu. Są przy tym wsparte, ujętą w postaci możliwie syntetycznej, argumentacją mającą za nią przemawiać, niekiedy pogłębioną w drodze rozważań o charakterze teoretycznym co do zagadnień szczególnie ważnych z praktycznego lub naukowego punktu widzenia. Dzięki temu Komentarz, obok walorów pragmatycznych, zawiera treści stanowiące wkład w rozwój nauki prawa karnego procesowego, wzbogacające ją o nowe spojrzenia, przemyślenia i argumenty oraz uwypuklające istotne obszary eksploracji naukowej. Niemalże znaczenie w tym aspekcie mają liczne refleksje krytyczne dotyczące analizowanego stanu prawnego, którym często wtórują propozycje i postulaty określonych zmian normatywnych. Dostrzegając mankamenty regulacji kodeksowej, w ramach interpretacji kierujemy się *ratio legis* poszczególnych rozwiązań prawnych, wyczytanym z treści ustawy, aby ustrzec się wykładni, która mogłaby natrafić na zarzut wykładni kreatywnej.

Praktycystyczne nacechowanie Komentarza, naturalnie wpisujące się w charakter opracowania tego typu, przesądza niejako o tym, że jego treść jest zdominowana przez analizę dogmatyczno-prawną. Odchodzimy jednak od tradycyjnego paradygmatu dogmatyki prawa, sprowadzającego analizę do zajmowania się prawem *hic et nunc* obowiązującym, na rzecz analizy uwzględniającej również – przy wykorzystaniu metody logiczno-językowej – funkcjonowanie prawa, jego ocenę oraz formułowanie postulatów *de sententia ferenda*.

Aby móc poświęcić więcej miejsca rzeczowej analizie poszczególnych rozwiązań prawnych oraz wyjaśnieniu prezentowanych stanowisk interpretacyjnych, wykaz literatury w Komentarzu został sporządzony w sposób całościowy i jest udostępniony w formie on-line. Na wykaz ten składają się nie tylko publikacje powołane w treści Komentarza, pozwalające odwołać się do zapytrań i argumentacji przemawiających za przyjęciem określonego poglądu prawnego, lecz także inne opracowania, które odegrały istotną rolę w ramach rekonesansu praktycznego i analizy naukowej prowadzących do jego sformułowania.

Komentarz jest dziełem Autorów reprezentujących różne ośrodki naukowe i podstawowe zawody prawnicze, gwarantujących unikalne połączenie wszechstronnej wiedzy teoretycznej z umiejętnością dostrzeżenia praktycznych aspektów stosowania prawa. Dzięki temu zawarte w nim tezy prezentują wysoki poziom teoretyczny oraz odznaczają się dużą przydatnością praktyczną.

Komentarz jest dziełem zbiorowym, ale – poza niektórymi współautorskimi fragmentami – nie jest dziełem wspólnym. Należy w związku z tym uwzględnić, że każdy z Autorów (ewentualnie współautorów) prezentuje wyłącznie własny punkt widzenia co do interpretacji komentowanych przepisów i treści. Wymaga przy tym podkreślenia, że wszystkim Autorom przyświeca jednolity system wartości, w którym naczelną rolę mają zakotwiczone w płaszczyźnie konstytucyjnej i konwencyjnej gwarancje procesowe uczestników postępowania, determinujące progwarancyjną interpretację przepisów Kodeksu postępowania karnego.

Wielką przyjemnością i zaszczytem dla mnie była możliwość współpracy przy powstaniu Komentarza z wybitnymi znawczyniami i znawcami prawa karnego procesowego. W tym miejscu chciałbym podziękować wszystkim Autorkom i Autorom za uczynienie mi tego zaszczytu i przyjęcie zaproszenia do udziału w przygotowaniu publikacji oraz podjęcie trudu z tym związanego.

Specjalne podziękowania kieruję w stronę Wydawnictwa Wolters Kluwer Polska – za inspirację do podjęcia prac nad Komentarzem. Za zaufanie, którym w tym względzie zostałem obdarzony, i nieustanne wsparcie dziękuję w pierwszej kolejności wydawcy Pani Monice Pawłowskiej. Za nieocenioną wprost pracę redakcyjną nad przygotowaniem Komentarza w jego ostatecznym kształcie winien jestem podziękowania Pani Redaktor Justynie Szumieł i Jej Zespołowi. Za sprawowaną pieczę nad procesem redakcyjnym dziękuję również Pani Redaktor Katarzynie Gierłowskiej. Nie mam cienia wątpliwości co do tego, że bez zaangażowania ze strony Pań pomysł przygotowania Komentarza nie mógłby przybrać realnego kształtu.

Komentarz ten adresujemy do wszystkich osób zainteresowanych prawem karnym procesowym. Naszym zamysłem było uczynienie go przydatnym narzędziem przede wszystkim dla profesjonalnych prawników, zwłaszcza sędziów, prokuratorów, adwokatów i radców prawnych, a także dla funkcjonariuszy organów ścigania wykorzystujących na co dzień rozwiązania przewidziane w Kodeksie postępowania karnego. Jesteśmy przekonani, że może on służyć również organom, które w sprawach dyscyplinarnych opierają się na odpowiednim stosowaniu przepisów tego Kodeksu. Staraliśmy się także, aby Komentarz spotkał się z zainteresowaniem i okazał się cenny dla przedstawicieli nauki prawa karnego procesowego. Mamy nadzieję, że będzie też pomocny dla aplikantów podstawowych zawodów prawniczych oraz studentów zainteresowanych pogłębieniem wiedzy z zakresu prawa karnego procesowego.

Zakładając interakcyjną więź łączącą Autorów z Czytelnikami, będziemy wdzięczni za pomoc i podzielenie się uwagami dotyczącymi opracowania, które pozwoliłyby w przyszłości wzbogacić i udoskonalić przedkładane dzieło.

Komentarz uwzględnił stan prawny na dzień 1.06.2024 r.

Jarosław Zagrodnik

USTAWA

z dnia 6 czerwca 1997 r.

Kodeks postępowania karnego*

(tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 37)

---

* Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji realizuje postanowienia:

- 1) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z 22.10.2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności (Dz. Urz. UE L 294, s. 1);
- 2) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z 9.03.2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (Dz. Urz. UE L 65, s. 1);
- 3) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1919 z 26.10.2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wniosek w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania (Dz. Urz. UE L 297 z 2016 r., s. 1 oraz Dz.Urz. UE L 91 z 2017 r., s. 40);
- 4) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 z 11.05.2016 r. w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym (Dz. Urz. UE L 132, s. 1).
Odnośnik zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z 14.04.2023 r. (Dz.U. poz. 818) zmieniającej nin. ustawę z dniem 15.02.2024 r.

DZIAŁ I

Przepisy wstępne

Art. 1. [Podsądność]

Postępowanie karne w sprawach należących do właściwości sądów toczy się według przepisów niniejszego kodeksu.

1. Przedmiot unormowania. Przepis określa normatywny fundament postępowania karnego w sprawach o przestępstwa, stanowiąc, że toczy się ono według przepisów Kodeksu postępowania karnego. Wytycza zarazem macierzystą (bezpośrednią) płaszczyznę (zakres) odniesienia dla przepisów tego Kodeksu, pozwalając stwierdzić, że jest nią postępowanie odpowiadające dwóm warunkom, mianowicie będące postępowaniem karnym i służące rozpoznaniu sprawy podlegającej właściwości sądów (P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek [w:] *Kodeks postępowania karnego*, t. 1, *Komentarz do artykułów 1–296*, red. P. Hofmański, Warszawa 2004, s. 15). Jest to o tyle istotne, że przepisy komentowanego Kodeksu znajdują również zastosowanie poza macierzystym zakresem odniesienia jako przepisy odesłania znajdujące zastosowanie, najczęściej z założeniem ich dostosowania dopuszczonego klauzulą „odpowiedniego zastosowania”, na gruncie regulacji innych postępowań, np. postępowania karnego skarbowego czy wielu postępowań dyscyplinarnych.

2. Pojęcie postępowania karnego i jego przedmiot. Postępowanie karne to prawnie uregulowana działalność organów państwowych i pozostałych uczestników zmierzająca do wykrycia i ustalenia czynu przestępnego i jego sprawcy oraz do wymierzenia mu kary lub zastosowania innych środków albo – w razie stwierdzenia braku przestępstwa, sprawstwa lub okoliczności wyłączających odpowiedzialność karną – do niewinnienia oskarżonego bądź umorzenia postępowania (por. M. Cieślak, *Polska procedura karna. Podstawowe założenia teoretyczne*, Warszawa 1971, s. 7). Przepisy Kodeksu postępowania karnego wyznaczające przebieg tego postępowania nadają mu obligatoryjną formę prawną, w której następuje urzeczywistnienie norm prawa karnego materialnego. Bez tej formy system nakazów i zakazów tworzących prawo karne materialne pozostałby w istocie niewykonalną deklaracją normatywną. Zasadniczym przedmiotem postępowania karnego jest kwestia odpowiedzialności prawnej określonej osoby za zarzucane jej przestępstwo. Rozstrzygnięcie tej kwestii oznacza stanowiące emanację wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych rozstrzygnięcie sporu prawnego mającego swoje źródło w zdarzeniu faktycznym (zdarzeniu przestępnym) leżącym u podłoża postępowania karnego (por. P. Wiliński [w:] *Polski proces karny*, red. P. Wiliński, Warszawa 2020, s. 37; J. Zagrodnik, *Model interakcji postępowania przygotowawczego oraz postępowania sądowego w procesie karnym*, Warszawa 2013, s. 100–103). Wymaga ono udzielania w toku postępowania karnego odpowiedzi na kilka zasadniczych pytań, mianowicie czy popełniono czyn zabroniony, czy stanowi on przestępstwo, kto je popełnił, w jakiej formie oraz czy i jakie powinien za to ponieść konsekwencje prawne (por. M. Cieślak, *Polska...*, s. 46). W kontekście wspomnianych na końcu konsekwencji prawnych wymaga podkreśle-

nia, że w realiach współczesnego procesu karnego rozstrzygnięcie sporu prawnego w razie stwierdzenia popełnienia przestępstwa nie może sprowadzać się wyłącznie do zastosowania środków o charakterze karnym, lecz musi także – w imię *sui generis* likwidacji ujemnych skutków przestępstwa (realizacji funkcji kompensacyjnej procesu) – obejmować orzeczenie środków, które mają ze swej natury charakter cywilnoprawny (w tym duchu trafnie P. Wiliński [w:] *Polski...*, red. P. Wiliński, s. 38).

3. Zakres pojęciowy terminu „postępowanie karne” w rozumieniu art. 1 k.p.k. Pojęcie postępowania karnego w kontekście normatywnym wynikającym z art. 1 k.p.k. należy identyfikować nie tylko z całościowo ujętym postępowaniem co do przedmiotu procesu, lecz także z jego wyraźnie wyodrębnionymi odcinkami (postępowanie przygotowawcze, postępowanie jurysdykcyjne) oraz szczególnymi odmianami (postępowanie prywatnoskargowe, postępowanie nakazowe). Obejmuje ono również postępowania pomocnicze, które pełnią funkcję służebną względem zasadniczego nurtu postępowania karnego (np. postępowanie w przedmiocie odtworzenia zaginionych lub zniszczonych akt sprawy), postępowania incydentalne służące rozstrzygnięciu kwestii ubocznych w toku postępowania karnego (np. postępowanie w przedmiocie zastosowania środków zapobiegawczych) oraz postępowania uzupełniające (postępowanie w przedmiocie uzupełnienia wyroku). Poza zakresem pojęciowym terminu „postępowanie karne” w znaczeniu wynikającym z art. 1 k.p.k. pozostaje np. postępowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe czy postępowanie wykonawcze. Przesądza o tym przede wszystkim odrębność regulacji i zasadniczego przedmiotu tych postępowań, którym nie jest kwestia odpowiedzialności prawnej określonej osoby za przestępstwo, lecz odpowiednio kwestia odpowiedzialności prawnej określonej osoby za przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe albo kwestie związane z wykonywaniem orzeczeń zapadłych m.in. w postępowaniu karnym (zob. art. 1 § 1 k.k.w.). W aspekcie regulacyjnym należy zauważyć, że jakkolwiek podstawę normatywną wymienionych postępowań w sprawach niewątpliwie podlegających właściwości sądów współkształtują w przeważającej lub istotnej mierze przepisy Kodeksu postępowania karnego, to opiera się to na opatrzonym klauzulą odpowiedzialności odesłaniu do ich stosowania na gruncie tych postępowań (zob. art. 113 § 1 k.k.s., art. 1 § 2 k.k.w.).

4. Postępowanie karne a proces karny. W orzecznictwie i doktrynie powszechnie operuje się zamiennie terminami „postępowanie karne” i „proces karny”. Praktyczny charakter komentarza przemawia za tym, aby zaakceptować takie podejście terminologiczne na gruncie prowadzonych rozważań. Rzetelność nakazuje jednocześnie zwrócić uwagę na to, że z punktu widzenia metodologicznej poprawności termin „proces karny” należałoby rezerwować dla oznaczenia całościowo ujętej działalności sądu i innych uczestników postępowania zmierzającej do rozstrzygnięcia kwestii odpowiedzialności prawnej osoby ściganej za zarzucane jej przestępstwo, natomiast termin „postępowanie karne” odnosić do fragmentarycznych lub specjalnych ujęć ogólnego przebiegu procesu karnego (M. Cieślak, *Polska...*, s. 13–14).

5. Konstytucyjne podstawy procesu karnego. Fundamentalne znaczenie Kodeksu postępowania karnego w aspekcie ukształtowania podstawy normatywnej procesu karnego nie może przysłaniać tego, że regulacja kodeksowa stanowi w istocie konkretyzację norm konstytucyjnych dotyczących materii karnoprocesowej. To na gruncie ustrojowym, w porządku konstytucyjnym, znajdują pierwotne określenie granice i przynajmniej podstawowe warunki ingerencji państwa w sferę praw i wolności jednostki w warunkach procesu karnego. Na tym samym gruncie dochodzi do uregulowania ustroju i fundamentalnych zasad funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości jako jednej z form działalności państwa. Bezpośredni wpływ Konstytucji RP na uregulowanie procesu karnego znajduje odzwierciedlenie

w unormowaniach dotyczących pozbawienia lub ograniczenia wolności (art. 41 Konstytucji RP), prawa do sądu (art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 Konstytucji RP), domniemania niewinności (art. 42 ust. 3 Konstytucji RP), prawa do obrony (art. 42 ust. 2 Konstytucji RP), publiczności rozpraw (art. 45 ust. 2 Konstytucji RP), zasady sądowego wymiaru sprawiedliwości (art. 175 Konstytucji RP), zasady dwuinstancyjnego toku postępowania przed sądem (art. 176 Konstytucji RP), zasady niezawisłości sędziowskiej (art. 178 Konstytucji RP) czy zasady udziału obywateli w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości (art. 182 Konstytucji RP). Na tym nie wyczerpuje się oddziaływanie przepisów Konstytucji RP na płaszczyznę normatywną procesu karnego. Odbyna się ono również w wymiarze gwarancyjnym, związanym ściśle z wyznaczeniem na gruncie konstytucyjnym nieprzekraczalnych granic działalności legislacyjnej, zabezpieczających przed wprowadzeniem w drodze zwykłych ustaw rozwiązań prawnych obniżających konstytucyjne standardy w zakresie czy to ochrony praw i wolności jednostki, czy prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w warunkach procesu karnego. Konstytucja RP stanowi *sui generis* kotwicę, utrzymującą system prawa karnego procesowego w pozycji, która nie tylko gwarantuje mu stabilność w zakresie jego rdzennych składników, związanych ściśle z określeniem na najwyższym poziomie normatywnym relacji państwo – jednostka oraz ustroju i zasad działania wymiaru sprawiedliwości, lecz także powinna zapewniać we wskazanym zakresie przynajmniej względną odporność na fale aktywności legislacyjnej w obszarze procesu karnego, będące nierzadko przejawem populizmu penalnego, zagrażające podstawowym prawom i wolności obywatelskim oraz standardom rzetelnego procedowania. W przedstawionym gwarancyjnym aspekcie, oprócz wymienionych już przepisów ustawy zasadniczej, istotne znaczenie mają normy konstytucyjne wyrażające m.in. zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP), zasadę legalności działania organów państwa (art. 7 Konstytucji RP) czy zasadę proporcjonalności ingerencji w sferę praw i wolności obywatelskich (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP). Zwłaszcza ta ostatnia służy często do dookreślenia, w tym również zweryfikowania przez pryzmat standardów konstytucyjnych i ewentualnego zawężenia, granic aktywności organów procesowych wynikających zasadniczo z przepisów komentowanego Kodeksu (nie sposób więc przyjąć, aby wyznacznikiem tych granic był komentowany przepis i w konsekwencji przepisy niniejszego Kodeksu; odmienne stanowisko zdaje się reprezentować m.in. J. Skorupka [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. J. Skorupka, Warszawa 2020, s. 8).

6. Międzynarodowe źródła prawa karnego procesowego. Podstawę normatywną procesu karnego stanowią również akty prawa międzynarodowego. W związku z tym, że rdzeń regulacji procesu karnego stanowią kwestie dotyczące wolności, praw i obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji RP oraz – wymagające uregulowania w formie ustawy (art. 176 ust. 2 Konstytucji RP) – kwestie ustroju, właściwości sądu i postępowania przed sądami, w zakresie wymienionych kwestii umowy międzynarodowe wymagają ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie. Ta forma ratyfikacji umów międzynarodowych decyduje o ich pierwszeństwie względem ustaw (art. 91 ust. 2 Konstytucji RP). W razie kolizji przepisów ustawy z postanowieniami umowy międzynarodowej ratyfikowanej za uprzednią zgodą parlamentu wyrażoną w ustawie prymat przysługuje postanowieniom umowy międzynarodowej. W wyniku ratyfikacji umowa staje się częścią krajowego porządku prawnego oraz podlega bezpośredniemu stosowaniu przed niedającą się z nią pogodzić ustawą (art. 91 ust. 1 Konstytucji RP). Zasada pierwszeństwa umów międzynarodowych ratyfikowanych za uprzednią zgodą Sejmu i Senatu powinna znaleźć odzwierciedlenie w wymiarze praktycznym, gdy na poziomie krajowym zostałyby przyjęte rozwiązania kolidujące np. ze standardami ochrony praw i wolności człowieka lub standardem rzetelnego procesu przewidzianymi w umowach

międzynarodowych (art. 91 ust. 1 w zw. z art. 91 ust. 2 Konstytucji RP). Do najważniejszych umów międzynarodowych dotyczących materii procesu karnego, z których zresztą wynikają wspomniane standardy, należą Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie z 4.11.1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.). W aspekcie międzynarodowych źródeł procesu karnego na odrębną uwagę zasługuje prawo wtórne Unii Europejskiej, obejmujące akty prawne, które są wydawane przez instytucje Unii Europejskiej na podstawie kompetencji przyznanych w dwóch umowach międzynarodowych składających się na podstawę prawną i prawo pierwotne Unii Europejskiej jako jednolitej organizacji międzynarodowej, mianowicie Traktacie o Unii Europejskiej oraz Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Spośród aktów prawa wtórnego na gruncie regulacji karnoprosesowej zasadnicze znaczenie mają dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady, wiążące państwa członkowskie w zakresie rezultatu, który ma być osiągnięty. Wybór formy i środków wdrożenia dyrektywy i osiągnięcia określonego w niej rezultatu należy do organów krajowych państw członkowskich Unii Europejskiej (art. 288 TFUE). Mając na względzie „realia implementacyjne”, na tle których można dostrzec przypadki niepełnej implementacji postanowień dyrektyw, w wymiarze praktycznym nie można tracić z pola widzenia stanowiska Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zgodnie z którym jeżeli przepisy dyrektywy są, z punktu widzenia ich treści, bezwarunkowe i wystarczająco precyzyjne, w przypadku braku przepisów wykonawczych (implementujących rozwiązania przewidziane w przepisach dyrektywy) wydanych w terminie można się na nie powoływać przeciwko wszelkim przepisom krajowym niezgodnym z dyrektywą, a także jeżeli określają one prawa, na które jednostki mogą powoływać się wobec państwa (szerzej wyrok ETS z 19.11.1991 r., sprawy połączone C-6/90 i C-9/90, Francovich i Bonifaci przeciwko Włochom, EU:C:1991:428; por. także A. Wróbel, *Autonomia proceduralna państw członkowskich. Zasada efektywności i zasady efektywnej ochrony sądowej w prawie Unii Europejskiej*, RPEiS 2005/1, s. 35 i n. oraz powołana tam literatura).

7. Inne normatywne podstawy procesu karnego. Poza komentowanym Kodeksem postępowanie karne w rozumieniu art. 1 k.p.k. znajduje uregulowanie w wielu innych ustawach zwykłych, z których bezpośrednio tego postępowania dotyczą m.in. Kodeks karny, w zakresie, w jakim np. jej przepisy określają tryb ścigania przestępstw, Kodeks postępowania cywilnego w zakresie dotyczącym np. udziału pełnomocnika w procesie karnym, nieuregulowanym w przepisach Kodeksu postępowania karnego, ustawa o opłatach w sprawach karnych czy ustawa o świadku koronnym. Odrębną grupę ustaw, które odnoszą się do postępowania karnego, stanowią tzw. ustawy ustrojowe, regulujące ustrój oraz zasady działania organów procesowych i innych profesjonalnych uczestników procesu karnego. Do grupy tej należą przede wszystkim: Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawa o Sądzie Najwyższym, Prawo o prokuraturze, ustawa o Policji, Prawo o adwokaturze oraz ustawa o radcach prawnych.

8. Zastosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego poza macierzystym (pierwotnym) zakresem regulacji. Przepisy Kodeksu postępowania karnego znajdują szerokie zastosowanie poza postępowaniem karnym w rozumieniu art. 1 k.p.k., stanowiącym dla tej regulacji kodeksowej macierzystą płaszczyznę (zakres) odniesienia. Odesłanie do przepisów Kodeksu postępowania karnego jest z reguły opatrzone klauzulą przewidującą ich odpowiednie zastosowanie poza macierzystym zakresem odniesienia, jak ma to miejsce w art. 113 § 1 k.k.s. czy art. 74¹ pkt 2 u.r.p. (w kwestii odpowiedniego stosowania przepisów zob. J. Nowacki, „Odpowiednie” stosowanie przepisów prawa [w:] J. Nowacki, *Studia z teorii prawa*, Kraków 2003, s. 451 i n.; A. Błachnio-Parzych, *Przepisy odsyłające systemowo (wybrane zagadnienia)*, PiP 2003/1, s. 43–45).

Art. 2. [Cele kodeksu]

§ 1. Przepisy niniejszego kodeksu mają na celu takie ukształtowanie postępowania karnego, aby:

- 1) sprawca przestępstwa został wykryty i pociągnięty do odpowiedzialności karnej, a osoba niewinna nie poniosła tej odpowiedzialności;
- 2) przez trafne zastosowanie środków przewidzianych w prawie karnym oraz ujawnienie okoliczności sprzyjających popełnieniu przestępstwa osiągnięte zostały zadania postępowania karnego nie tylko w zwalczaniu przestępstw, lecz również w zapobieganiu im oraz w umacnianiu poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego;
- 3) zostały uwzględnione prawnie chronione interesy pokrzywdzonego przy jednoczesnym poszanowaniu jego godności;
- 4) rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło w rozsądnym terminie.

§ 2. Podstawę wszelkich rozstrzygnięć powinny stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne.

1. Przedmiot unormowania. Przepis art. 2 § 1 k.p.k. zawiera w istocie deklarację ustawodawcy i odzwierciedlenie jego intencji co do celów przyświecających ukształtowaniu postępowania karnego w sposób przewidziany w komentowanym Kodeksie. Przepis art. 2 § 2 k.p.k. wyraża dyrektywę stanowiącą treść zasady prawdy.

2. Znaczenie i charakter regulacji art. 2 § 1 k.p.k. Określenie w art. 2 § 1 k.p.k. celów, do osiągnięcia których służą szczegółowe przepisy Kodeksu wpływające bezpośrednio na kształt postępowania karnego, odgrywa istotną rolę w procesie wykładni, należy w nich bowiem upatrywać wskazówki interpretacyjnej co do właściwego rozumienia innych przepisów Kodeksu. Ogólny charakter powołanego przepisu wyklucza zarazem możliwość oparcia na nim konkretnych uprawnień lub obowiązków procesowych (postanowienie SN z 13.05.2002 r., V KKN 90/01, LEX nr 53913). Dyrektywy w nim wyrażone nie mogą stanowić samodzielnej podstawy zarzutów odwoławczych, ponieważ stanowiące treść takich zarzutów twierdzenie o uchybieniach musi odnosić się do konkretnych, szczególnych norm nakazujących lub zakazujących określonych czynności w danym układzie procesowym, w toku postępowania sądowego lub przygotowawczego (zob. wyrok SN z 25.01.1971 r., IV KR 247/70, OSNKW 1971/7–8, poz. 117; postanowienie SN z 21.12.2001 r., III KKN 443/98, LEX nr 52010).

3. Pojęcie celu (celów) procesu karnego. W myśl najliczniej reprezentowanego poglądu głównym celem procesu karnego jest realizacja prawa karnego materialnego (zob. m.in. M. Cieślak, *Polska...*, s. 9; W. Daszkiewicz, *Prawo karne procesowe. Zagadnienia ogólne*, Bydgoszcz 2010, s. 27; H. Detmer, *Der Begriff der Tat im strafprozessualen Sinn – Grenzen der Tatidentität*, Bonn 1989, s. 123 i n.; E. Schmidt, *Lehrkommentar zur Strafprozeßordnung und zum Gerichtsverfassungsgesetz. Teil I. Die rechtstheoretischen und die rechtspolitischen Grundlagen des Straverfahrensrechts*, Getynga 1964, s. 46). Tak ujęty cel, pozwalający upatrywać w procesie karnym *sui generis* mechanizmu (narzędzia) urzeczywistnienia norm prawa karnego materialnego, przesądza o pragmatyzmie prawa karnego procesowego (S. Waltoś, *Pragmatyzm i antypragmatyzm w procedurze karnej* [w:] *Nowe prawo karne procesowe. Zagadnienia wybrane. Księga ku czci Profesora Wiesława Daszkiewicza*, red. T. Nowak, Poznań 1999, s. 51–52). Inne rozumienie celu procesu karnego opiera się na jego odniesieniu do przedmiotu procesu. Na tym podłożu przyjmuje się, że celem procesu jest rozstrzygnięcie o przedmiocie procesu, czyli rozstrzygnięcie kwestii odpowiedzialności prawnej osoby ściganej za zarzucany jej czyn (W. Daszkiewicz, *Prawo...*, s. 27; T. Grzegorzczak, J. Tylman, *Polskie postępowanie karne*, Warszawa 2007, s. 52; K. Marszał [w:] *Proces karny*, red. J. Zagrodnik, Warszawa 2019, s. 29). Niemal powszechnie cel (cele) procesu karnego łączy się z udzieleniem odpowiedzi na pytania wiodące do rozstrzygnięcia o jego przedmiocie, mianowicie czy popełniono czyn zabroniony jako prze-

Komentarz zawiera praktyczną analizę przepisów Kodeksu postępowania karnego oraz problemów prawnych wyłaniających się na tle ich interpretacji, uwzględniającą najnowszy dorobek doktryny procesu karnego i judykatury. Został napisany przez autorów reprezentujących różne zawody prawnicze i ośrodki naukowe, co daje gwarancję odniesienia się do wszystkich newralgicznych problemów prawa karnego procesowego w działaniu.

Publikacja uwzględnia ostatnie zmiany legislacyjne dotyczące m.in.:

- uściślenia i doprecyzowania regulacji odnoszących się do gwarancji procesowych przysługujących podejrzanym i oskarżonym, którzy nie ukończyli 18 lat;
- wprowadzenia możliwości wstąpienia prokuratora do postępowania prowadzonego z oskarżenia subsydiarnego w charakterze uczestnika tego postępowania, jeżeli wymaga tego ochrona praworządności lub interes społeczny;
- rezygnacji z wymogu przesłuchania podejrzanego przed zastosowaniem środka zapobiegawczego w sytuacji, gdy podejrzany nie przebywa w kraju lub ukrywa się;
- wprowadzenia odstępstwa od zasady niezmienności składu orzekającego.

Komentarz jest przeznaczony przede wszystkim dla prawników praktyków, tj. sędziów, prokuratorów, adwokatów i radców prawnych, a także aplikantów zawodów prawniczych. Prezentowane w nim propozycje rozwiązań problemów wykładniczych oraz towarzysząca im argumentacja powinny również spotkać się z zainteresowaniem ze strony przedstawicieli środowiska naukowego.

Jarosław Zagrodnik – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Śląskiego, kierownik Zespołu Prawa Karnego Procesowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego; radca prawny; ekspert Krajowej Rady Radców Prawnych i autor kilkudziesięciu opinii w sprawie zmian legislacyjnych w obszarze prawa karnego, prawa karnego procesowego, prawa karnego skarbowego oraz odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary; autor, współautor lub redaktor ponad 120 opracowań naukowych i naukowo-dydaktycznych we wskazanym zakresie, w tym parudziesięciu opracowań książkowych; członek Centre for Criminal Law and Criminal Justice (Durham University).

ISBN 978-83-8328-363-0

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: +48 801 044 545

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLWUER.PL

WWW.PROFINFO.PL